

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

Hlavní důvody vzniku absence žáků SŠ Bohemia

Ing. Tereza Kropáčková

Závěrečná práce

2019

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická

ZADÁNÍ

tématu závěrečné písemné práce doplňujícího pedagogického studia

Jméno a příjmení studenta: Tereza Kropáčková

titul: Ing. název absolvované VŠ: Univerzita Jana Amose Komenského

rok ukončení VŠ: 2016 rok zahájení DPS: 2016

Práce je svým obsahem zaměřena převážně do oblasti: **psychologie, pedagogika, obecná didaktika, oborová didaktika, metodologie, sociologie.** (podtrhni)

Téma práce: Hlavní důvody vzniku absence žáků SŠ Bohemia

Obsah práce:

Práce je zaměřena na analýzu absence žáků střední školy Bohemia v Chrudimi, ve které pracuji. Cílem práce je zjistit, jaké jsou hlavní důvody absence a zdali škola může některým vlivům předcházet či je eliminovat nebo navrhnou případné řešení.

Práce bude rozdělena na teoretickou a výzkumnou část.

Teoretická část bude obsahovat představení školy a charakteristiku studentů. Práce dále charakterizuje absenci a záškoláctví, popisuje nejčastější projevy a důvody k absenci.

V praktické části práce bude porovnávána absence studentů za uplynulé tři roky. Výzkumná část se zaměří na příčiny absence, šetření bude provedeno pomocí anonymního dotazníku mezi studenty dané školy.

Cílem práce bude zjistit aktuální stav absence studentů ve škole a stav záškoláctví vč. záškoláctví skrytého. Přínos práce je v navržení případného řešení eliminace absence v dané škole.

Základní literatura dle ISO 690:

1) ČAPEK, Robert. *Odměny a tresty ve školní praxi*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008. 106 s. Pedagogika. ISBN 978-80-247-1718-0.

2) ELLIOT, Julian; PLACE, Maurice. *Dítě v nesnázích: prevence, příčiny, terapie*. Praha: Grada Publishing, 2002. 206 s. ISBN: 80-247-0182-0.

3) KYRIAOU, Chris. *Řešení výchovných problémů ve škole*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. 152 s. ISBN 80-7178-945-3.

Termín odevzdání práce: 10. 4. 2018

Vedoucí práce PhDr. Marcela Ehlová, Ph.D. Podpis vedoucího

Prohlašuji, že jsem se seznámil(a) se zásadami pro vypracování závěrečné písemné práce v rámci DPS.

v Pardubicích dne: 18.10.2018 **Podpis studující(ho):**

Prohlašuji:

tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 11. 6. 2019

Tereza Kropáčková

Anotace

Práce je zaměřena na analýzu absence žáků střední školy Bohemia v Chrudimi, ve které pracuji. Cílem práce je zjistit, jaké jsou hlavní důvody absence a zdali škola může některým vlivům předcházet či je eliminovat nebo navrhnout případné řešení.

Práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a výzkumnou část. Teoretická část obsahuje představení školy a charakteristiku studentů. Práce dále charakterizuje absenci a záškoláctví, popisuje nejčastější projevy a důvody k absenci. Ve výzkumné části je porovnána absence žáků za uplynulé tři školní roky, dále dotazníkový výzkum je zaměřen na příčiny absence, šetření provedeno pomocí anonymního dotazníku mezi žáky dané střední školy.

Cílem práce bude zjistit stav absence zkoumaných školních roků žáků v dané škole a stav záškoláctví včetně záškoláctví skrytého. Přínos práce je v navržení případného řešení eliminace absence žáků v dané škole.

Annotation

The work is focused on the analysis of the absence of pupils in the secondary school Bohemia in Chrudim, in which I work. The aim of the thesis is to find out what are the main reasons for absence and whether the school can prevent or eliminate some influences or suggest possible solutions.

The thesis is divided into two parts, theoretical and research part. The theoretical part contains the introduction of the school and the characteristics of the students. The thesis further characterizes absence and truancy, describes the most frequent manifestations and reasons for absence. The research part compares the absence of pupils over the past three school years, the questionnaire research is focused on the causes of absence, the survey was conducted using an anonymous questionnaire among the pupils of the secondary school.

The aim of this work will be to find out the absence of the examined school years of pupils in the school and the state of truancy including hidden truancy. The benefit of the work is to propose a possible solution to eliminate the absence of pupils in the school.

Klíčová slova

Škola, střední škola Bohemia, pedagogické lyceum, absence, záškoláctví, omluvené hodiny, neomluvené hodiny, prevence.

Key words

School, high school Bohemia, pedagogical lyceum, absence, truancy, excused lessons, unexcused lessons, prevention.

Obsah

ÚVOD.....	9
1. Představení školy.....	10
1.1 Střední škola	13
Příloha č. 1 - Školský zákon.....	13
1.2 Charakteristika žáků	14
2. Absence	16
2.1 Záškoláctví	18
2.2 Legislativa	22
3. Prevence.....	22
3.1 Odměny a tresty	23
4. Důvody a příčiny k absenci	25
5. Praktická část.....	26
5.1 Porovnání absence žáků SŠ Bohemia	26
5.1.1 Školní rok 2015/2016	27
5.1.2 Školní rok 2016/2017	28
5.1.3 Školní rok 2017/2018	29
5.1.4 Grafické znázornění.....	30
5.1.5 Porovnání absence dle zaměření oboru.....	35
5.1.6 Prevence vzniku absence.....	39
5.1.7 Řešení neomluvené absence	40
5.2 Názory pedagogů na absenci SŠ Bohemia.....	41
5.3 Hlavní důvody a příčiny absence žáků SŠ Bohemia	45
5.3.1 Cíl výzkumu.....	45
5.3.2 Základní výzkumné otázky a hypotézy	45
5.3.3 Sběr informací a průběh šetření.....	48
5.3.4 Vyhodnocení výsledků šetření.....	48

5.3.5 Shrnutí výsledků	60
5.3.6 Verifikace hypotéz	61
5.4 Závěr výzkumu.....	68
ZÁVĚR	70
SEZNAM POUŽÍTÝCH ZDROJŮ.....	72
PŘÍLOHY	75
Příloha č. 1 - Školský zákon.....	75
Příloha č. 2 - Legislativa	77
Příloha č. 3 – Metodický pokyn	80
Příloha č. 4 - Dotazník.....	81

ÚVOD

Pedagogická závěrečná práce je zaměřena na analýzu a hlavní důvody vzniku absence žáků střední školy Bohemia v Chrudimi. Přesněji zaměřené na žáky maturitního oboru pedagogické lyceum. Toto téma práce pro výzkum jsem si zvolila, protože v té škole od roku 2011 pracuji na ekonomické pozici a jsem v každodenním styku s žáky a děním školy. V dnešní době je téma absence často diskutovatelná.

Cílem práce je zjistit, jaké jsou hlavní důvody absence a zdali škola může některým vlivům předcházet či je eliminovat nebo navrhnout případné řešení. Tato práce může být vhodnou analýzou vývoje absence a zjištění jejího vzniku pro vedení, na základě dotazníkového šetření.

Práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a výzkumnou část. Teoretická část obsahuje představení školy a charakteristiku studentů. Práce dále charakterizuje absenci a záškoláctví, popisuje nejčastější projevy a důvody k absenci, zmiňuje českou legislativu, názory pedagogů, prevenci, porovnává absenci dle oborů a řeší neomluvenou absenci. Ve výzkumné části je porovnána absence žáků za vybrané zkoumané tři školní roky, kterými jsou 2015/2016, 2016/2017, 2017/2018. Dále byl proveden empirický výzkum, v podobě anonymního dotazníkového šetření, zaměřeného na hlavní důvody a příčiny absence žáků střední školy Bohemia Chrudim, šetření bylo provedeno rozesláním online dotazníků k vyplnění. Cílem práce je zjistit stav absence zkoumaných školních roků žáků v dané škole, stav záškoláctví včetně záškoláctví skrytého. Přínos práce je ve zjištění výsledků a v navržení případného možného řešení eliminace absence žáků v dané škole, dle výzkumu.

Dle mého názoru absence stále přibývá, než tomu bylo před mnoha lety. Dřívější doba nedovolovala, co dovolí dnes. Žáci měli větší respekt k učiteli a ke škole, jako takové. Velkým trendem je uvolňování žáků v průběhu školního roku z důvodu letní, zimní dovolené. Hlavní roli samozřejmě hraje rodina a neodmyslitelně se pojí s jejími vztahy či úplností rodiny. V neúplných rodinách může docházet k většímu počtu absence z mnoha důvodu. V dnešní době většinou rodič žákovi omluví téměř vše, ale nejčastěji se v omluvných listech objevuje – lékař, nemoc, nevolnost. Z mého pohledu, součinnost školy a rodiče neodmyslitelně patří i na střední školu a je to v pořádku, když to tak funguje.

1. Představení školy

Obrázky ¹:

Obrázek č. 1 – Logo školy

Obrázek č. 2 – Budova školy

Historie celé střední školy Bohemia v Chrudimi sahá až do roku 1992. Střední škola není státní, ale soukromá. Majitel/ zřizovatel školy disponuje dvěma právními subjekty, přičemž jeden je Hotelová škola Bohemia s.r.o. a druhým je Základní škola a Střední škola Bohemia s.r.o., obě školy sídlí v Chrudimi i na jedné budově. Pro téma této závěrečné práce byl zvolen subjekt Základní škola a Střední škola Bohemia s.r.o., ve kterém od roku 2011 pracuji na pozici nepedagogického pracovníka. Předmětem zkoumání je absence střední školy subjektu Základní škola a Střední škola Bohemia s.r.o. Tato střední škola disponuje dvěma nabízenými čtyřletými maturitními obory (tyto obory vzdělávání fungují od roku 2008):

pedagogické lyceum s humanitním zaměřením, kód oboru: 78-42-M/03

a

pedagogické lyceum se sportovním zaměřením, kód oboru: 78-42-M/03.

¹ Archiv školy. *Logo, fotografie*. Chrudim: Základní škola a Střední škola Bohemia s.r.o. [cit. 2019-05-30].

Nabízené maturitní obory školy jsou obdobou pedagogické školy, přičemž, ale absolvent školy nemůže být samostatným pedagogem. Po maturitě může vykonávat práci asistenta pedagoga nebo vychovatele volného času, dále jako pracovníci fit center, sportovních oddílů, sportovně zaměřených organizací, dále jako osobní trenéři, nutriční specialisté, maséři, či ve vlastní podnikatelské činnosti. Škola doporučuje následné studium na vysoké škole, většina absolventů pokračuje ve studiu.

Jelikož se jedná o soukromou střední školu, vzdělávání je poskytováno za úplatu ve formě školného. Hradí se ve dvou splátkách, vždy s předstihem na první a druhé pololetí.

Školné se liší dle oboru (rozdíl ceny je díky náročnosti studia, benefitům v rámci studia) pedagogické lyceum s humanitním zaměřením, částka Kč 10.000,-/ školní rok a pedagogické lyceum se sportovním zaměřením, částka Kč 17.500,-/ školní rok.

Přijímání žáků ke studiu: rozhodujícím kritériem pro přijetí jsou dosažené výsledky na základní škole, dobrý zdravotní stav, který se dokládá potvrzením na přihlášce ke studiu na střední škole, zájem o obor (dokladovaný ze základní školy), návštěva poradenského centra střední školy, výsledky centrálně zadávaných přijímacích zkoušek.

O oborech:

Pedagogické lyceum s humanitním zaměřením:

- základem jsou humanitní předměty, důraz na cizí jazyky, výchovy;
- pracujeme s dětmi;
- studujeme pedagogiku a psychologii;
- rozvíjíme svoje manuální dovednosti, tvořivost a kreativitu v dramatické, výtvarné a hudební výchově;
- praktikujeme ve školních družinách, mateřských školách, základních školách a domovech dětí a mládeže, včetně zahraničních praxí (Erasmus);
- zajišťujeme školy v přírodě pro základní školu, akce pro rodiče s dětmi apod.;
- při střední škole zároveň provozujeme i základní školu, v rámci předmětu pedagogická praktika žáci střední školy v průběhu školního roku cíleně pracují s žáky prvního stupně formou bloků ve školní družině;

- nacházíme okamžité uplatnění po studiu střední školy, jsme připraveni k dalšímu studiu na vysoké škole;
- hodiny povinně volitelných předmětů mohou být využity ke zkvalitnění jazykové vybavenosti žáků (třetí cizí jazyk), v další nabídce jsou předměty jako pedagogika, psychologie, speciální pedagogika, mediální komunikace, sociologie a humanitní studia;
- pořádané kurzy během studia: adaptační, kurz tvořivosti. ²

Pedagogické lyceum se sportovním zaměřením:

- obor se specifický šesti až sedmi hodinami tělesné výchovy týdně;
- základem jsou humanitní předměty, důraz na cizí jazyky;
- v prvním ročníku je v učebním plánu zastoupena sportovní příprava a další výchovné předměty (hudební výchova, výtvarná výchova a dramatická výchova);
- třídy jsou zaměřeny převážně na kopanou, ale i další sporty;
- v rámci školního hradí škola žákům různé exkurzi na profesionální sportovní utkání, ve druhém ročníku kurz rozhodčí kopané – licence M, exkurzi do Prahy a divadla;
- v každém ročníku jsou pořádány kurzy: adaptační, lyžařský, sportovně turistický/vodácky, cyklistický;
- v každém ročníku je zastoupena výuka plavání, která je hrazena školou;
- v nabídce jsou také kurzy hrazené rodiči žáků navíc, avšak za příznivější cenové relace (kurz pro plavčíky, maséry, animátory apod.);
- praktikujeme ve školních družinách, mateřských školách, základních školách a domovech dětí a mládeže, sportovních klubech, včetně zahraničních praxí (Erasmus)
- nacházíme okamžité uplatnění po studiu střední školy, jsme připraveni k dalšímu studiu na vysoké škole. ³

²ŠKOLY BOHEMIA. Informace pedagogické lyceum humanitní. [online]. [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <<http://www.hotelovaskola.bohemia-chrudim.cz/box-3/informace-humanitni>>.

³ ŠKOLY BOHEMIA. Informace pedagogické lyceum sportovní. [online]. [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <<https://www.hotelovaskola.bohemia-chrudim.cz/box-3/informace-sportovni>>.

1.1 Střední škola

Povinná školní docházka se v České republice týká pouze základní školy a posledního ročníku školy mateřské. Střední vzdělávání není tedy povinné, vyjma ještě některých států jako například: Austrálie, Kanada, Japonsko, Jižní Korea. ⁴

Střední vzdělávání rozvíjí v návaznosti na ukončené základní vzdělání vědomosti, dovednosti, kompetence žáka a připravuje ho na další studium (vysoké školy, vyšší odborné školy) nebo na kvalifikovaný výkon povolání a pracovních činností.⁵

Cíle, stupně a organizace středního vzdělávání:

Příloha č. 1 - Školský zákon

⁴ WIKIPEDIE, Střední škola. [online]. [cit. 2019-05-26]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/St%C5%99edn%C3%AD_%C5%A1kola>.

⁵ NÁRODNÍ ÚSTAV PRO VZDĚLÁVÁNÍ. Střední vzdělávání. [online]. [cit. 2019-05-26]. Dostupné z: <<http://www.nuv.cz/t/stredni-vzdelavani>>.

1.2 Charakteristika žáků

Každá škola je ráda, pokud poptávka převyšuje nabídku, také škola s tímto stavem v oboru pedagogické lyceum začínala. Z devátých tříd základních škol odcházelo větší množství žáků, než tomu je posledních pár let. Na školství má samozřejmě velký vliv demografická křivka (porodnost v min. letech, počty žáků devátých tříd, silné a slabé ročníky).

Od roku 2016 platí jednotné přijímací zkoušky pro střední školy, na základě kterých, vycházíme, ale také přihlížíme k doloženému prospěchu z osmé a deváté třídy základní školy.

V prvním až druhém ročníku jsou žáci z našeho pohledu ještě dětmi, o školu se velmi zajímají, baví je, rádi dobrovolně pomáhají a dělají mnoho věcí navíc. Některým to samozřejmě vydrží až do ročníku čtvrtého. Ale nutno podotknout, že u některých žáků s odbitím 18. narozenin, dojde ke zlomu. Chtějí se osamostatnit, věci si řešit samostatně bez rodičů, zároveň mnohdy na úrok školy. To někdy vede k zanechání a nedokončení čtyřletého studia. Ale je to jen světlá výjimka.

Skladba žáků oboru pedagogické lyceum s humanitní zaměřením je většinou složena z 90% z dívek. Žáci toho oboru jsou prospěchově na tom lépe oproti sportovnímu lyceu. Pedagogické lyceum se sportovním zaměřením je složeno mnohdy z více chlapců než dívek. Žáci v tomto oboru si během studia kladou velký důraz na sport, kterým se zabývají, mnozí již sportují na profesionální úrovni. Proto u některých žáků je větší úsilí kladené do jejich sportu a odráží na jejich prospěchu.

Absolventi obou maturitních oborů z velké části pokračují ve studiu na vysokých školách nebo vyšších odborných školách.

Počty žáků pedagogického lycea:

- školní rok 2015/2016, 163 žáků, z toho 76 dívek;
- školní rok 2016/2017, 155 žáků, z toho 97 dívek;
- školní rok 2017/2018, 123 žáků, z toho 80 dívek.⁶

⁶ Školní program (Bakalář) [databáze online]. Chrudim: Základní škola a Střední škola Bohemia s.r.o. [cit. 2019-04-20].

Celkový průměrný prospěch oborů pedagogického lycea s humanitním zaměřením a pedagogické lycea se sportovním zaměřením, tj. čtyři a čtyři třídy (1. – 4. ročník).

Tabulka č. 1 – celkový průměrný prospěch

1.pol. / 2015/2016	2,147	2.pol. / 2015/2016	2,101
1.pol. / 2016/2017	2,187	2.pol. / 2016/2017	2,193
1.pol. / 2017/2018	2,175	2.pol. / 2017/2018	2,148

Vlastní zpracování. Zdroj. ⁷

„Ředitel střední nebo vyšší odborné školy může se souhlasem zřizovatele vydat stipendijní řád, podle něhož lze žákům a studentům poskytovat prospěchové stipendium.“ ⁸

V každém školním roce je udělováno, ve spolupráci ředitelství a zřizovatele školy, pět prospěchových stipendií na základě dosažených studijních výsledků a splnění podmínek pro jeho udělení. Přiznání prospěchového stipendia znamená pro žáka snížení ceny školného, vždy na druhé pololetí školního roku o polovinu platby za dané pololetí.

Rozhodujícím kritériem je prospěch s vyznamenáním a velmi dobré chování bez kázeňských či výchovných opatření. (pozn. do aritmetického průměru se nezapočítává známka z chování) dále splnění podmínek Smlouvy o studiu - platba za školné. Školné musí být řádně uhrazeno do splatnosti, tj. do 31. 1. kalendářního roku.⁹

Z 99 % jsou stipendia vždy udělována žákům (děvčatům) z oboru pedagogického lyceu humanitního.

⁷ Školní program (Bakaláři) [databáze online]. Chrudim: Základní škola a Střední škola Bohemia s.r.o. [cit. 2019-04-20].

⁸ MŠMT. Školský zákon ve znění účinném od 1. 1. 2017. [online]. [cit. 2019-05-26]. Dostupné z: <<http://www.msmt.cz/dokumenty-3/skolsky-zakon-ve-zneni-ucinnem-od-1-1-2017-do-31-8-2017>>.

⁹ ŠKOLY BOHEMIA. Stipendia a granty. [online]. [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <<https://www.hotelovaskola.bohemia-chrudim.cz/pro-uchazece/stipendia-a-granty>>.

2. Absence

Absence ve školním prostředí znamená nepřítomnost žáka ve škole.

Dělení absence na omluvenou a neomluvenou dle Kyriacou:

- *„Omluvená nepřítomnost je nepřítomnost, kterou dovolil učitel nebo jiný oprávněný zástupce školy. Patří sem případy absencí, pro které bylo poskytnuto uspokojivé vysvětlení (např. z důvodu nemoci).*
- *Neomluvená nepřítomnost je nepřítomnost, k níž učitel nebo jiný oprávněný zástupce školy své svolení nedal. Sem patří veškeré nevysvětlitelné a neoprávněné absence.“¹⁰*

Výňatek ze školního řádu střední školy Bohemia¹¹:

„Podmínky pro uvolňování žáka z vyučování a omlouvání neúčasti žáka ve vyučování

- 1) *Absenci způsobenou nemocí nebo jinou nepředvídatelnou skutečností je zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka povinen škole neprodleně oznámit, do tří dnů doložit důvod absence a písemně omluvit bezprostředně po svém příchodu do školy.*
- 2) *V případě nepřítomnosti na praxi je žák povinen sdělit omluvu ihned pedagogickému dozoru osobně nebo telefonicky a do tří dnů doložit „pracovní neschopnost“ třídnímu učiteli. V případě uvolnění žáka z praxe třídním učitelem na žádost zákonných zástupců, je povinen toto ihned řešit s pedagogickým dozorem na praxi.*

¹⁰ KYRIACOU, CH. *Řešení výchovných problémů ve škole*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. s. 44. ISBN 80-7178-945-3.

¹¹ NEVŠÍMALOVÁ, V. Výňatek ze školního řádu. [online]. E-mail: Kropáčková Tereza, 24. 5. 2019, [cit. 2019-04-26]. Osobní komunikace.

- 3) *V odůvodněných případech má žák právo být z výuky omluven či uvolněn. Nemůže-li se žák zúčastnit vyučování z důvodů předem známých, požádá písemně o uvolnění z vyučování zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka. Na dobu 1 – 2 dnů uvolňuje žáka třídní učitel, na více dní ředitel školy. Je-li žák ubytován v domově mládeže, uvědomí o uvolnění současně vychovatele.*
- 4) *Žák má právo kdykoli zanechat studia. Pokud se tak rozhodne, sdělí tuto skutečnost zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka písemně řediteli školy. Jestliže se žák nezúčastní vyučování po dobu nejméně 5 vyučovacích dnů a jeho neúčast není omluvena, bude zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka písemně vyzván, aby neprodleně doložil důvod nepřítomnosti. Jestliže do 10 dnů od doručení výzvy žák do školy nenastoupí nebo nebudou doloženy důvody nepřítomnosti žáka ve škole, posuzuje se, jako by žák studia zanechal prvním dnem neomluvené neúčasti.*
- 5) *Návštěvy lékaře a jiné osobní záležitosti si žák zařizuje pokud možno v době mimo vyučování.*
- 6) *Svévolné odchody z vyučování jsou porušením školního řádu a budou kázeňsky postihovány, a to i v případech, kdy budou absence dodatečně omluveny.*
- 7) *V odůvodněných případech (časté absence, nepřítomnost na testech a zkoušení aj.) bude po projednání chování žáka na výchovné komisi (za účasti žáka, osoby, která vůči žákovi plní vyživovací povinnost, třídního učitele a výchovného poradce) třídní učitel vždy požadovat i lékařské nebo úřední potvrzení. O tomto jednání bude proveden záznam.*
- 8) *V pravomoci třídního učitele je omluvit zletilému žákovi bez doložení úředního či lékařského potvrzení nebo osob plnících vyživovací povinnost 2 dny nebo 12 hodin za klasifikační období. O uvolnění a omlouvání bez doložení nad tuto hranici rozhoduje ředitel školy po projednání s třídním učitelem a výchovným poradcem.“*

Absenci žáci střední školy Bohemia uvádí do omluvných listů, žádost o uvolnění z vyučování si mohou sami volně stáhnout na webu školy.

2.1 Záškoláctví

Záškoláctví je často vnímáno jako neomluvená absence, ale žák může být přesto záškolákem i pokud má všechny zameškané hodiny omluvené.

Definice pojmu záškoláctví lze pojmovat dle Průchy jako:

„Jev, kdy se žák úmyslně, bez omluvitelného důvodu a bez vědomí, popř. souhlasu rodičů se nezúčastňuje vyučování a zdržuje se mimo domov.“¹²

Záškoláctví dle výkladu Kyriacou:

„Záškoláctvím trpí nejen jedinec, který se ho dopouští, ale i celá společnost, protože jeho důsledkem jsou špatné studijní výsledky žáků, jejichž horší uplatnění v životě i jejich kriminální činnost. Míra záškoláctví je také indikátorem správné funkce vzdělávacího systému. Pokud mají žáci pocit, že školní vzdělání nemá smysl, a do školy proto nechodí, pak se musíme zamyslet nad způsoby a intervenčními prostředky, jakými s takovou situací můžeme bojovat. Odpovědná společnost musí všemi dostupnými prostředky usilovat o to, aby se žáci pro své chabé výsledky či nespokojenost neocitli stranou zájmu.“¹³

¹² PRŮCHA, J. Pedagogický slovník. Praha: Portál, 2013. s. 310. ISBN- 978-80-262-0403-9.

¹³ KYRIACOU, CH. Řešení výchovných problémů ve škole. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. s. 44. ISBN 80-7178-945-3.

Výklad dle metodiky MŠMT Příloha č. 11 – záškoláctví¹⁴:

„Za záškoláctví („chození za školu“) je považována neomluvená absence žáka (absenci žáka omlouvá pedagog, nikoliv rodič, a to na základě písemné žádosti zákonného zástupce či plnoletého žáka, vždy v souladu s pravidly školy o omlouvání absence) základní či střední školy ve škole. Jedná se o přestupek, kterým žák úmyslně zanedbává školní docházku. Je chápáno jako porušení školního řádu (pravidel stanovených školou). Nezřídká je spojeno s dalšími typy rizikového chování, které obvykle negativně ovlivňují osobnostní vývoj jedince. Prevence záškoláctví je součástí školního řádu, školní docházku eviduje třídní učitel a v případě podezření na záškoláctví se obrací na zákonného zástupce nezletilého žáka, nebo může požádat o spolupráci věcně příslušný správní orgán. Prevence záškoláctví, způsob omlouvání nepřítomnosti žáků, řešení neomluvené nepřítomnosti a postup zúčastněných subjektů je ošetřen Metodickým pokynem MŠMT „K jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví“ vydaným pod č. j. 10 194/2002 – 14. Školy si upravují postup pro případy záškoláctví interně, takže se liší v počtu neomluvených hodin, které jsou již vymezovány jako porušení školního řádu a jsou obvykle postihovány kázeňsky (napomenutí a důtky, podmíněčné vyloučení ze školy a vyloučení ze školy u žáka kteří mají ukončenou povinnou školní docházku) či sníženou známkou z chování.“

„Záškoláctvím bývá označován přestupek žáka, který úmyslně zanedbává návštěvu školy“

¹⁴MŠMT. Příloha č. 11 - záškoláctví. [online]. [cit. 2019-05-27]. Dostupné z: <www.msmt.cz/uploads/Priloha_c._11_Zaskolactvi.docx>.

Záškoláctví dle dělit na kategorie dle výkladu Kyriacou ¹⁵:

- **Pravé záškoláctví:** jedná se o takový typ záškoláctví, kdy žák do školy nedochází, ale jeho rodiče o tom nevědí a domnívají se, že jejich dítě školu pravidelně navštěvuje.
- **Záškoláctví s vědomím rodičů:** žák do školy nechodí, jeho rodiče o tom však vědí, dokonce mu jeho absenci omlouvají, případně ho i sami nechávají doma.
- **Záškoláctví s klamáním rodičů:** tento typ záškoláctví se projevuje tak, že žák ráno přesvědčí své rodiče o nevolnosti a ti jej pak ve škole omluví, ze zdravotních důvodů. Někteří rodiče věří svým dětem natolik, že zdravotní důvody jsou pro ně patřičným důvodem k omlouvání absence.

Záškoláctví s vědomím rodičům = tzv. skryté záškoláctví.

- **Útěk ze školy:** jedná se poměrně o častý druh záškoláctví, kdy se žák do školy ráno přijde, nechá si zapsat docházku, ale během výuky na hodinu, či několik hodin odejdou, v některých případech tuto dobu stráví ve školních prostorách.
- **Odmítání školy:** mezi žáky je skupina žáků, kteří mají psychické potíže při představě, že by měli navštěvovat školní instituci. Zahrnují se zde poruchy vznikající na základě problémů ve škole, například strachu z těžké látky, strach ze šikany, školní fobie, deprese. Žák má strach ze školní docházky a upřednostňuje nenavštěvování školy.

Druhy záškoláctví dle výkladu Vágnerové, Šturmy a Klímy¹⁶:

Záškoláctví bez vědomí rodičů se rozděluje dle autorů na dvě základní formy:

- **Impulsivní (neplánované)** – je takové záškoláctví, kdy dítě neplánuje předem, že do školy nedejde, ale reaguje náhle, bez rozmyšlení. Nebo odejde v průběhu vyučování. Toto záškoláctví může trvat i několik dnů než rodiče zjistí, že dítě do školy nechodí.
- **Účelové a plánované záškoláctví** je takové jednání, kdy si žák předem naplánuje odchod ze školy a pod nejrůznějšími záminkami opouští vyučování.

¹⁵ KYRIACOU, CH. *Řešení výchovných problémů ve škole*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. s. 44. ISBN 80-7178-945-3.

¹⁶ VÁGNEROVÁ, M., J. ŠTURMA a P. KLÍMA. *Patopsychologie dítěte pro speciální pedagogii*. 2. přeprac. vyd., Praha: SPN, 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988. s. 46.

Záškoláctví a rodiče dle PhDr. Lenky Svobodové:

„Co komplikuje řešení záškoláctví? Kromě výše uvedených přístupů ze strany učitelů je to spolupráce s rodiči. Slabým článkem problematiky záškoláctví je právě spolupráce rodina – škola. Buď funguje špatně anebo vůbec. Co je toho příčinou a jak tuto situaci změnit je ale tématem pro samostatný článek. Podívejme se nyní spíše na typologii záškoláctví, a to z pohledu rodiče. Podle toho, zda rodiče o záškoláctví vědí, omlouvají ho anebo ho dokonce sami podporují, můžeme záškoláctví rozdělit do tří skupin, což je vlastně klíčový faktor pro určení dalšího postupu řešení.“¹⁷

Vnitřní příčiny záškoláctví dle Fischera¹⁸:

Rozumíme tím vlastní dispozice a vlastnosti dítěte, kterého ovlivňují a také motivují, aby se vyhýbalo školné docházce. V této kategorii bychom hledali zejména separační úzkost, strach a fobii ze školního prostředí, špatné přizpůsobování se dítěte školním podmínkám nebo také ostatním lidem ve škole.

Názor na záškoláctví PhDr. Lenky Svobodové:

„Záškoláctví je zvláštní fenomén, který je nebezpečný jeho společenskou tolerancí. Řeší se až výrazně vysoké neomluvené absence a přitom nám často uniká mnoho záškoláků, ať už vlivem línosti učitelů nebo krytím rodiči. Nebudme neteční a pohodlní. Čas věnovaný řešení záškoláctví a především jeho prevenci není zbytečnou investicí. Umožní dítěti nejen harmonický rozvoj, ale i snadnější integraci do dospělého světa.“¹⁹

¹⁷ VA DIALOG. Skryté záškoláctví – PhDr. Lenka Svobodová. [online]. [cit. 2019-05-26]. Dostupné z: <http://www.psycholog-svobodova.cz/news/skryte-zaskolactvi/?utm_source=copy&utm_medium=paste&utm_campaign=copypaste&utm_content=http%3A%2F%2Fwww.psycholog-svobodova.cz%2Fnews%2Fskryte-zaskolactvi%2F>.

¹⁸ FISCHER, J. *Dětská psychiatrie pro mediky a lékaře*. Praha: Státní zdravotnické nakladatelství, 1963. s. 246.

¹⁹ Tamtéž.

2.2 Legislativa

Příloha č. 2 - Legislativa

3. Prevence

Prevence z latinského *praevenire*, předcházet, je soustava opatření, která mají předcházet nějakému nežádoucímu jevu, ve škole např. neúspěchům, sociálním konfliktům, násilí apod.²⁰

Typy prevence:

Primární prevence – zkoumá předpoklady, podmínky a příčiny jevů, jimž se má bránit, a hledá způsoby, jak jim předcházet;

sekundární prevence – snaží se příslušné jevy včas zachytit a bránit jejich prohlubování, šíření a podobně. Zaměřuje se zvláště na ohrožené skupiny například mládež;

terciární prevence – snaží se zabránit opakování, například onemocnění, drogové závislosti a podobně.²¹

Výňatek z Metodického pokynu k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (MŠMT, č. 10 194/ 2002-14).

Příloha č. 3 – Metodický pokyn

Prevence zkoumané střední školy Bohemia v kapitole **5.1.6 Prevence vzniku absence**

²⁰ WIKIPEDIE. Prevence. [online]. [cit. 2019-05-26]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Prevence#cite_note-1>.

²¹ PETRUSEK, M. Velký sociologický slovník. II. svazek. Praha: Karolinum, 1996. s. 842. ISBN 80-7184-310-5.

3.1 Odměny a tresty

Odměny

Nejtypičtější odměnou učitele je pochvala, aby pochválení splnilo svůj účel (a vzbudilo pocit úspěchu, motivace k další činnosti), se musí dodržet určité zásady:

- četnost pochval – frekvence pochval by se měl snižovat postupně;
- intenzita pochval – adekvátně rozdělovat intenzitu pochval k hodnotě činů;
- spojení pochvaly s činem – pochvala by se neměla časově vzdalovat od chváleného skutku, činu, neboť by mohlo dojít ke ztrátě souvislosti. ²²

Mezi odměnami Čáp s Marešem (2001) uvádí:

- pochvala, úsměv, projev sympatie, projev kladného hodnocení nebo kladného emočního vztahu;
- dárek věcný nebo peněžní;
- umožnění činnosti nebo zážitků, po kterých dítě silně touží: určitý výlet, návštěva sportovního utkání, apod. ²³

Další způsob odměn dle Fontana (1997), který uvádí:

Chování může být modifikováno tzv. poukázkovým systémem, dětem se dávají poukázky (kolečka, značky apod.) pokaždé, když vykáží nějaké pozitivní jednání nebo splní daný úkol. Přicházení o ně při nežádoucím chování. ²⁴

²² ČAPEK, R. *Odměny a tresty ve školní praxi*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008. Pedagogika. s. 45. ISBN 978-80-247-1718-0.

²³ Tamtéž.

²⁴ Tamtéž.

Tresty

Trest je pedagogicky problematičtější záležitost než odměna.

Nejdůležitější zásady při udělování trestu:

- přesné vymezení pravidel;
- úměrnost trestu;
- stejná spravedlnost pro všechny;
- trest jako cesta k nápravě.²⁵

²⁵ ČAPEK, R. *Odměny a tresty ve školní praxi*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008. Pedagogika. s. 52. ISBN 978-80-247-1718-0.

4. Důvody a příčiny k absenci

V omluvných listech žáků střední školy se nejčastěji objevují důvody absence, jako je: lékař, nemoc, nevolnost, opoždění dopravního spoje, zaspání a v neposlední řadě rodinné důvody.

Příčin absence může být nepřeborné množství: negativní vztah ke škole, strach ze šikany, vyloučení z kolektivu, strach z neúspěchu (písemná práce, zkoušení), strach z kamarádů/spolužáků, rodinné důvody, rodinné problémy či brigáda.

Důvody a příčiny absence zkoumané střední školy budou zjištěny v praktické části na základě empirického výzkumu v podobě online dotazníkového šetření mezi žáky zkoumané střední školy.

5. Praktická část

V této části práce bude porovnána absence žáků střední škola Bohemia za zkoumané tři školní roky (2015/2016, 2016/2017, 2017/,2018), porovnána absence dle zaměření studijního oboru, bude zmíněna prevence vzniku absence, řešení neomluvené absence. Dále budou získány názory třídních pedagogů na absenci a bude proveden empirický výzkum na zjištění příčin absence žáků dané školy.

5.1 Porovnání absence žáků SŠ Bohemia

V této kapitole se budu věnovat zjištění a následnému porovnání, zhodnocení zameškaných hodin žáků střední školy Bohemia za uplynulé tři školní roky. Hodnoty jsem získala z interního systému školy tzv. programu Bakaláři – sekce přehled prospěchu.

S čerpáním všech níže uvedených dat a jeho použitím pro tuto práci vedení školy souhlasilo.

Školní rok je vždy rozdělen na první a druhé pololetí zvlášť.

Počty žáků:

- školní rok 2015/2016, 163 žáků, z toho 76 dívek;
- školní rok 2016/2017, 155 žáků, z toho 97 dívek;
- školní rok 2017/2018, 123 žáků, z toho 80 dívek.²⁶

²⁶ Školní program (Bakaláři) [databáze online]. Chrudim: Základní škola a Střední škola Bohemia s.r.o. [cit. 2019-04-20].

5.1.1 Školní rok 2015/2016

1. pololetí

V tomto pololetí daného školního roku, byl počet zkoumajících žáků maturitních oborů pedagogického lycea 165.²⁷

Tabulka č. 2: Hodnoty 1. pol. školního roku 2015/2016

Zameškané hodiny	celkem	na žáka
celkem	14726	89,248
z toho neomluvených	0	0

Vlastní zpracování. Zdroj²⁸

2. pololetí

V tomto pololetí daného školního roku, byl počet zkoumajících žáků maturitních oborů pedagogického lycea 163.²⁹

Tabulka č. 3: Hodnoty 2. pol. školního roku 2015/2016

Zameškané hodiny	celkem	na žáka
celkem	17420	105,576
z toho neomluvených	13	0,079

Vlastní zpracování. Zdroj³⁰

²⁷ Školní program (Bakaláři) [databáze online]. Chrudim: Základní škola a Střední škola Bohemia s.r.o. [cit. 2019-04-20].

²⁸ Tamtéž.

²⁹ Tamtéž.

³⁰ Tamtéž.

5.1.2 Školní rok 2016/2017

1. pololetí

V tomto pololetí daného školního roku, byl počet zkoumajících žáků maturitních oborů pedagogického lycea 155.³¹

Tabulka č. 4: Hodnoty 1. pol. školního roku 2016/2017

Zameškané hodiny	celkem	na žáka
celkem	14874	95,961
z toho neomluvených	11	0,071

Vlastní zpracování. Zdroj³²

2. pololetí

V tomto pololetí daného školního roku, byl počet zkoumajících žáků maturitních oborů pedagogického lycea 155.³³

Tabulka č. 5: Hodnoty 2. pol. školního roku 2016/2017

Zameškané hodiny	celkem	na žáka
celkem	13979	90,187
z toho neomluvených	26	0,168

Vlastní zpracování. Zdroj³⁴

³¹ Školní program (Bakaláři) [databáze online]. Chrudim: Základní škola a Střední škola Bohemia s.r.o. [cit. 2019-04-20].

³² Tamtéž.

³³ Tamtéž.

³⁴ Tamtéž.

5.1.3 Školní rok 2017/2018

1. pololetí

V tomto pololetí daného školního roku, byl počet zkoumajících žáků maturitních oborů pedagogického lycea 123.³⁵

Tabulka č. 6: Hodnoty 1. pol. školního roku 2017/2018

Zameškané hodiny	celkem	na žáka
celkem	10373	84,333
z toho neomluvených	33	0,268

Vlastní zpracování. Zdroj³⁶

2. pololetí

V tomto pololetí daného školního roku, byl počet zkoumajících žáků maturitních oborů pedagogického lycea 123.³⁷

Tabulka č. 7: Hodnoty 2. pol. školního roku 2017/2018

Zameškané hodiny	celkem	na žáka
celkem	11471	93,260
z toho neomluvených	6	0,049

Vlastní zpracování. Zdroj³⁸

³⁵ Školní program (Bakaláři) [databáze online]. Chrudim: Základní škola a Střední škola Bohemia s.r.o. [cit. 2019-04-20].

³⁶ Tamtéž.

³⁷ Tamtéž.

³⁸ Tamtéž.

5.1.4 Grafické znázornění

Tabulka č. 8 – pomocná tabulka s daty

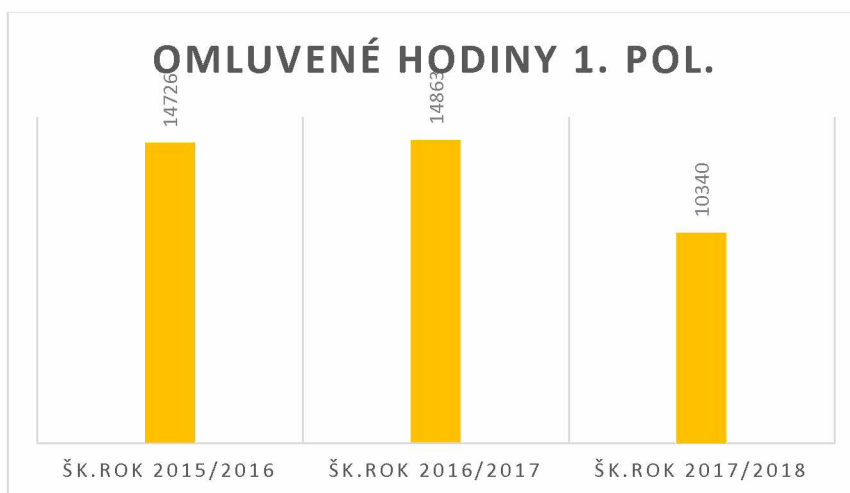
1. pololetí	omluvené h.	neomluvené h.	2. pololetí	omluvené h.	neomluvené h.
šk. rok 2015/2016	14726	0	šk. rok 2015/2016	17407	13
šk. rok 2016/2017	14863	11	šk. rok 2016/2017	13953	26
šk. rok 2017/2018	10340	33	šk. rok 2017/2018	11465	6

Vlastní zpracování. Zdroj. ³⁹

Grafické znázornění počtu omluvených hodin

Grafické znázornění počtu omluvených hodin za zkoumané tři školní roky (1. pololetí)

Graf č. 1 – omluvené hodiny

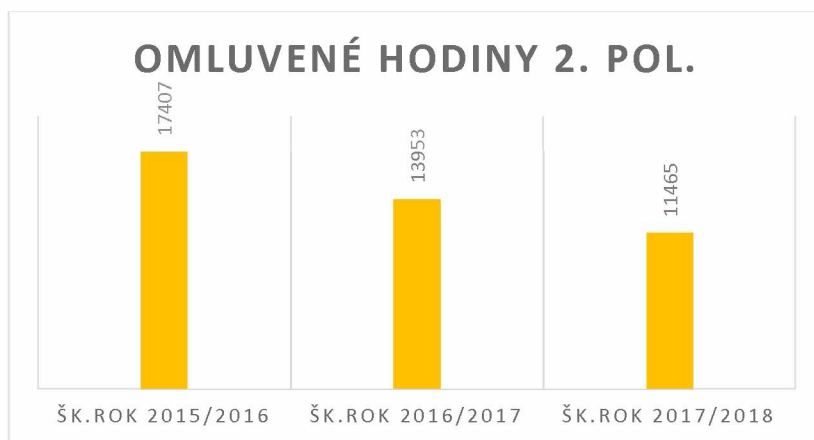

Vlastní zpracování.

³⁹ Školní program (Bakaláři) [databáze online]. Chrudim: Základní škola a Střední škola Bohemia s.r.o. [cit. 2019-04-20].

Grafické znázornění počtu omluvených hodin za zkoumané tři školní roky (2. pololetí)

Graf č. 2 – omluvené hodiny

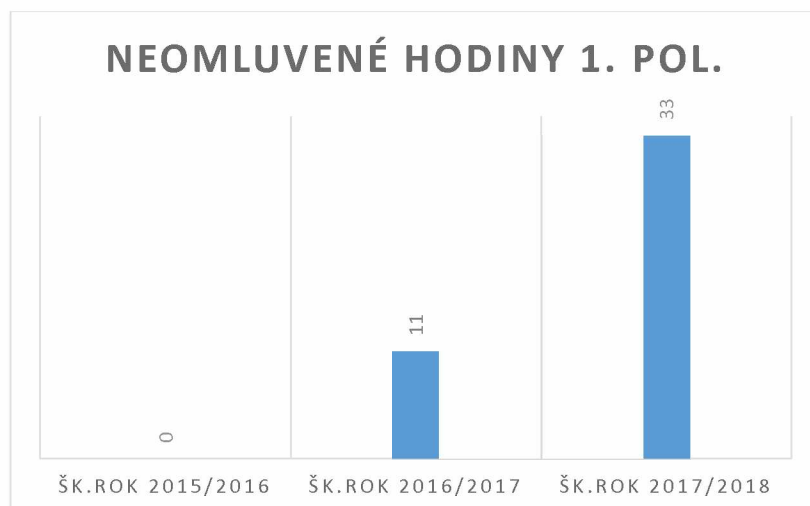

Vlastní zpracování.

Grafické znázornění počtu neomluvených hodin

Grafické znázornění počtu neomluvených hodin za zkoumané tři školní roky (1. pololetí)

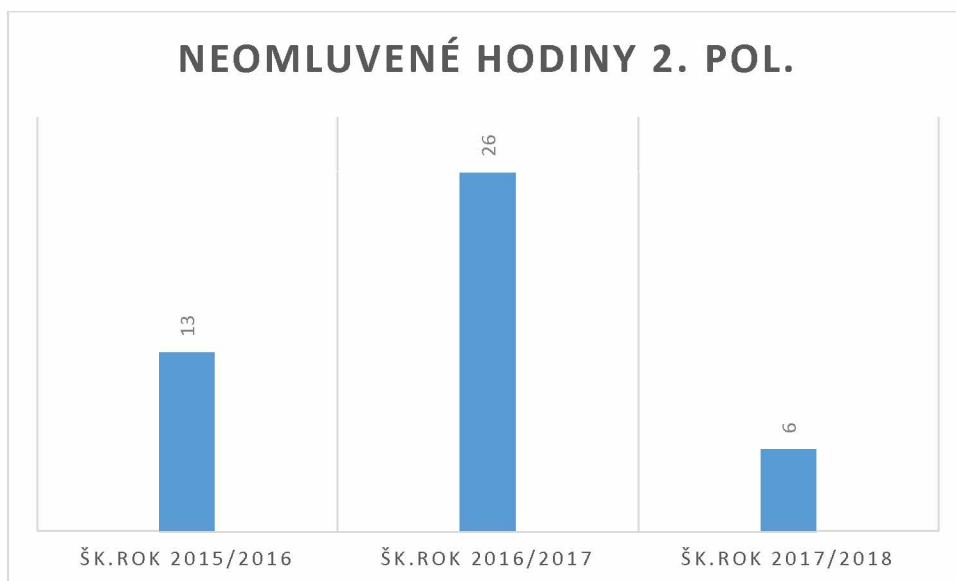
Graf č. 3 – neomluvené hodiny

Vlastní zpracování.

Grafické znázornění počtu neomluvených hodin za zkoumané tři školní roky (2. pololetí)

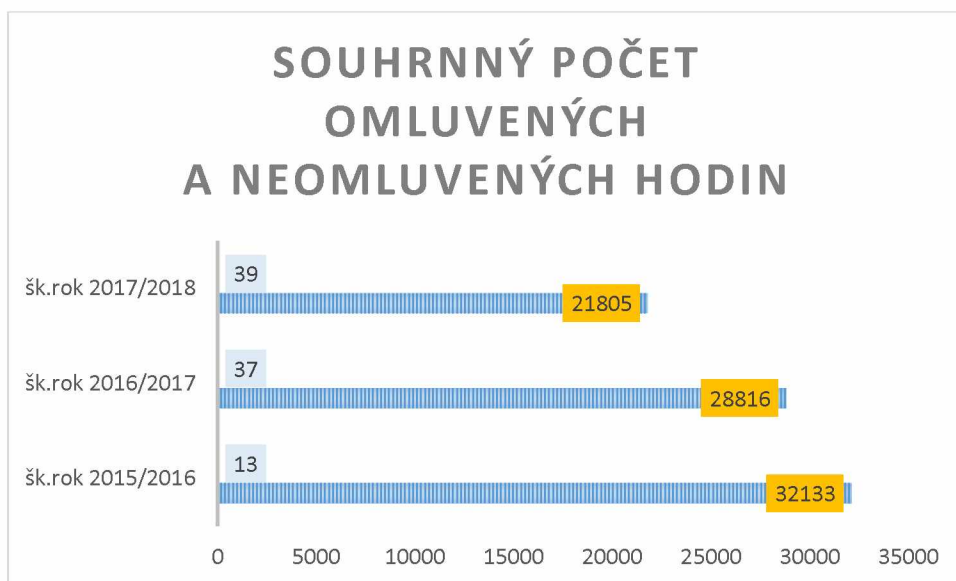
Graf č. 4 – neomluvené hodiny

Vlastní zpracování.

Grafické znázornění souhrnného počtu omluvených a neomluvených hodin

Graf č. 5 – souhrnný graf

Vlastní zpracování.

Grafické znázornění počtu omluvených a neomluvených hodin průměrně za jednoho žáka

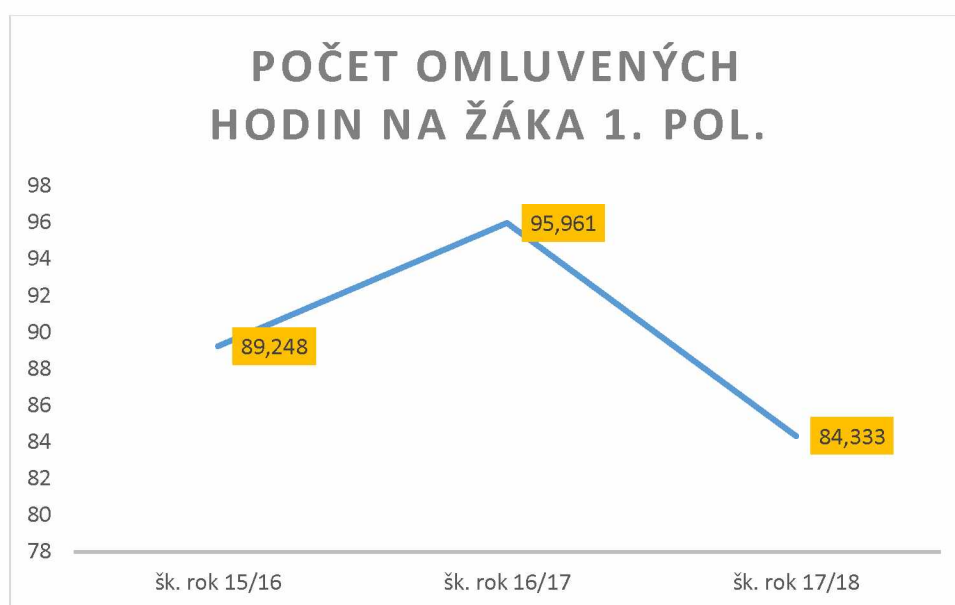
Tabulka č. 9 – pomocná tabulka s daty

1. pololetí	omluvené h.	neomluvené h.	2. pololetí	omluvené h.	neomluvené h.
šk. rok 2015/2016	89,248	0	šk. rok 2015/2016	105,576	0,079
šk. rok 2016/2017	95,961	0,071	šk. rok 2016/2017	90,187	0,168
šk. rok 2017/2018	84,333	0,268	šk. rok 2017/2018	93,260	0,049

Vlastní zpracování. Zdroj. ⁴⁰

Grafické znázornění počtu omluvených hodin za žáka

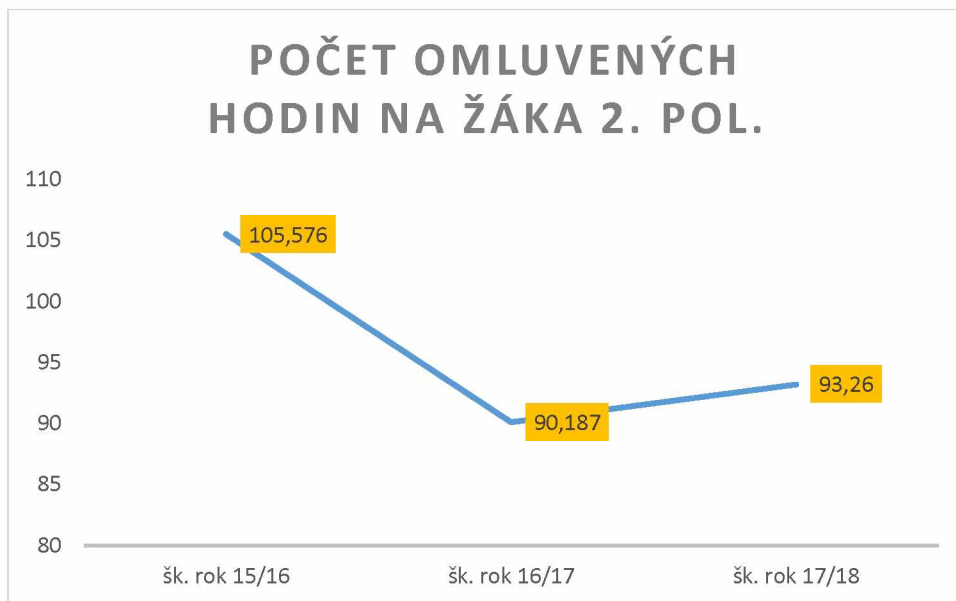
Graf č. 6 – počet omluvených hodin 1. pol.

Vlastní zpracování.

⁴⁰ Školní program (Bakaláři) [databáze online]. Chrudim: Základní škola a Střední škola Bohemia s.r.o. [cit. 2019-04-20].

Graf č. 7 – počet omluvených hodin 2. pol.

Vlastní zpracování.

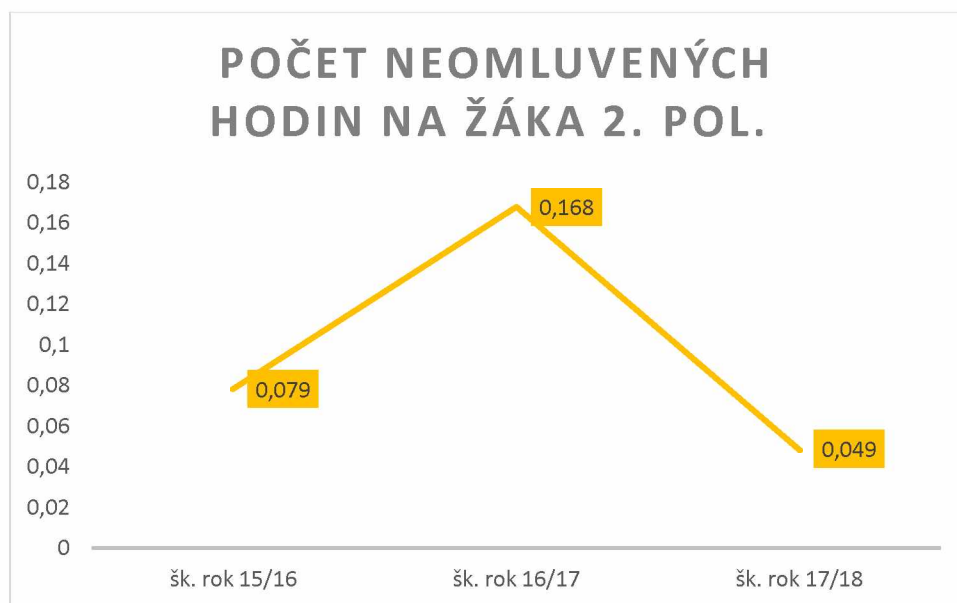
Grafické znázornění počtu neomluvených hodin za žáka

Graf č. 8 – počet neomluvených hodin 1. pol.

Vlastní zpracování.

Graf č. 9 – počet neomluvených hodin 2. pol.

Vlastní zpracování.

5.1.5 Porovnání absence dle zaměření oboru

Nejnižší a nejvyšší absence dle tříd

V tabulkách nalezneme výběr dat, tj. nejnižší a nejvyšší absenci na žáka dle třídy v daném školní roce a pololetí.

Dle zjištěných údajů dojde k porovnání oborů dle zaměření:

- pedagogické lyceum s humanitním zaměřením (zkratka: LH)
- pedagogické lyceum se sportovním zaměřením (zkratka: LT)

Tabulka č. 10 – nejnižší a nejvyšší absence 2015/2016

Školní rok 2015/2016	třída	absence na žáka	třída	absence na žáka
	nejnižší		nejvyšší	
1. pololetí	1.LH	31,21	3.LH	118,43
2. pololetí	4.LH	70,89	3.LH	132,2

Vlastní zpracování. Zdroj. ⁴¹

Tabulka č. 11 – nejnižší a nejvyšší absence 2016/2017

Školní rok 2016/2017	třída	absence na žáka	třída	absence na žáka
	nejnižší		nejvyšší	
1. pololetí	1.LH	61,81	4.LH	134,48
2. pololetí	4.LH	59,58	1.LT	135,16

Vlastní zpracování. Zdroj. ⁴²

Tabulka č. 12 – nejnižší a nejvyšší absence 2017/2018

Školní rok 2017/2018	třída	absence na žáka	třída	absence na žáka
	nejnižší		nejvyšší	
1. pololetí	3.LH	58,65	4.LT	125,90
2. pololetí	4.LH	54,27	1.LT	120,66

Vlastní zpracování. Zdroj. ⁴³

Z uvedených dat je zřejmé, že všechny uvedené ročníky s nejnižší absencí na žáka jsou oboru pedagogického lycea s humanitním zaměřením. Nejvyšší absence je mezi obory přesně 50 % pedagogické lyceum s humanitním zaměřením a 50 % pedagogické lyceum se sportovním zaměřením.

Třídy pedagogického lycea s humanitním zaměřením jsou z 90 % tvořeny děvčaty.

⁴¹ Školní program (Bakaláři) [databáze online]. Chrudim: Základní škola a Střední škola Bohemia s.r.o. [cit. 2019-04-27].

⁴² Tamtéž.

⁴³ Tamtéž.

Neomluvená absence na žáka dle tříd

V tabulkách nalezneme výběr dat, tj. neomluvená absence na žáka dle třídy v daném školní roce a pololetí.

Dle zjištěných údajů dojde k porovnání oborů dle zaměření:

- pedagogické lyceum s humanitním zaměřením (zkratka: LH)
- pedagogické lyceum se sportovním zaměřením (zkratka: LT)

Tabulka č. 13 – neomluvená absence 2015/2016

Školní rok 2015/2016	třída	neomluvená absence na žáka
1. pololetí	-	-
2. pololetí	1.LT	0,39
	2.LT	0,06
	3.LT	0,10
	3.LH	0,10

Vlastní zpracování. Zdroj. ⁴⁴

Tabulka č. 14 – neomluvená absence 2016/2017

Školní rok 2016/2017	třída	neomluvená absence na žáka
1. pololetí	3.LT	0,41
	4.LT	0,17
2. pololetí	2.LT	0,56
	3.LT	0,76
	4.LT	0,13

Vlastní zpracování. Zdroj. ⁴⁵

⁴⁴ Školní program (Bakaláři) [databáze online]. Chrudim: Základní škola a Střední škola Bohemia s.r.o. [cit. 2019-04-27].

⁴⁵ Tamtéž.

Tabulka č. 15 – neomluvená absence 2017/2018

Školní rok 2017/2018	třída	neomluvená absence na žáka
1. pololetí	3.LT	0,41
	4.LT	1,18
2. pololetí	2.LH	0,35

Vlastní zpracování. Zdroj. ⁴⁶

Z uvedených dat je zřejmé, že většina neomluvených hodin se týká žáků pedagogického lycea se sportovním zaměřením.

Neomluvené hodiny pravděpodobně mohou vycházet z dávání přednosti sportovnímu koníčku, aktivitám před studiem na střední škole. Ve zkoumaných třech školních rocích se neomluvená absence objevila ve všech.

Žáci pedagogického lycea s humanitním zaměřením jsou v tomto směru svědomitější a „pořádnější“ v řešení jejich záležitostí (důvodem toho také může být, že třídy jsou z 90 % tvořeny z děvčat). Ve zkoumaných třech školních rocích se neomluvená absence, v nízké míře na žáka, objevila pouze ve dvou třídách.

⁴⁶ Školní program (Bakaláři) [databáze online]. Chrudim: Základní škola a Střední škola Bohemia s.r.o. [cit. 2019-04-27].

5.1.6 Prevence vzniku absence

Prevence vzniku absence zkoumané střední školy Bohemia.

Vyjádření zástupkyně ředitele Ing. Veroniky Nevšimalové k prevenci vzniku absence a jejímu předcházení na střední škole Bohemia, postupy školy:

- *vztah rodič a žák – nejdůležitější vliv;*
- *vztah třídní učitel a žák – vzájemná diskuze, důvěrný - upřímný vztah;*
- *školní metodik prevence – preventivní programy;*
- *výchovný poradce;*
- *střediska výchovné péče - např. Archa Chrudim;*
- *pedagogicko – psychologická poradna;*
- *neklasifikace – neklasifikace v daném předmětu z důvodu vysoké absence;*
- *školní psycholog – naše škola jím nedisponuje.* ⁴⁷

Dle mého názoru je na první místě vztah rodiče a žáka, na základě tohoto vztahu se následně odvíjí chování žáka a jeho absence.

⁴⁷ NEVŠÍMALOVÁ, V. Podpora k závěrečné práci. [online]. E-mail: Kropáčková Tereza, 24. 5. 2019, [cit. 2019-04-26]. Osobní komunikace.

Výňatek ze školního řádu střední školy ⁴⁸:

„Důvody sníženého stupně v hodnocení chování mohou být také:

- a) pozdní příchody do vyučování*
- b) neomluvená nepřítomnost ve vyučování*
- c) nedovolený (neohlášený) odchod z vyučování*
- d) opakované neplnění vzdělávacích povinností a nedostačující domácí příprava*
- e) zdlouhavé omlouvání nepřítomnosti ve vyučování*
- f) neoznámení předem známé nepřítomnosti na vyučování (telefonicky, e-mailem, písemně, doručením oznámení o pracovní neschopnosti apod.)*
- g) kouření, požívání alkoholu nebo psychoaktivních látek v areálu školy.“*

Absence žáků zkoumané střední školy se může snižovat díky možnému postihu ve formě sníženého stupně hodnocení chování na vysvědčení.

5.1.7 Řešení neomluvené absence

Vyjádření zástupkyně ředitele Ing. Veroniky Nevšímalové k řešení neomluvené absence, na střední škole Bohemia, problematiku mi nastínila takto:

„Neomluvená absence se u nás na střední škole řeší individuálně, podle příčiny a okolností neomluvených hodin. Užívanými opatřeními je napomenutí TU (třídního učitele), důtka TU, důtka ŘŠ (ředitele školy), dvojka z chování či podmíněné vyloučení. Dvojku tedy dát můžeme, ale příliš často ji nedáváme. Neomluvená absence je projednaná s žákem a s rodičem - pohovor o neomluvené absenci.

Také postupujeme podle metodiky Příloha 11 záškoláctví.“ ⁴⁹

⁴⁸ NEVŠÍMALOVÁ, V. Výňatek ze školního řádu. [online]. E-mail: Kropáčková Tereza, 24. 5. 2019, [cit. 2019-04-26]. Osobní komunikace.

⁴⁹ NEVŠÍMALOVÁ, V. Podpora k závěrečné práci. [online]. E-mail: Kropáčková Tereza, 24. 5. 2019, [cit. 2019-04-26]. Osobní komunikace.

Ve zkoumaných třech školních rocích této práce, byla udělena pouze jedna dvojka z chování, ale ne v důsledku absence /kázeňské přestupky/. Dvojka z chování byla udělena ve 2. pololetí školního roku 2015/2016.⁵⁰

5.2 Názory pedagogů na absenci SŠ Bohemia

Pro tuto závěrečnou práci se mi podařilo získat pět hodnotných názorů pro tuto práci, našich třídních učitelů (především pedagogického lycea), včetně ředitele školy na absenci žáků v naší škole. Otázka ohledně absence byla položena otázkou: nejčastější projevy a důvody k absenci našich žáků SŠ. Z časového hlediska - současný stav a jak to bylo v minulosti.

Třídní učitelé oboru pedagogické lyceum:

Mgr. Martin Slezáček, (ředitel školy)

„V současnosti mám pocit, že žáci jsou lépe informováni o tom, co mohou a co nesmí. Navíc se změnil přístup k omlouvání absence lékaři. Ti nejsou povinni dávat razítka, vše omlouvá rodič. Díky tomu je jednodušší zařídit si omluvenku. Rodiče jsou často ochotni omluvit cokoli. Záleží na nastavení třídního a jde o to, jestli se mu povede z žáků opravdu dostat reálné důvody absence. Jinak jsou totiž všude rodinné důvody a nevolnost s lékařem. Oproti minulosti přibývá lékařských prohlídek, žáci volí termíny na dobu vyučování. Přibývá omluvenek s tématem brigád, rodinných problémů, psychických problémů. V minulosti to bylo podle mě stejné, akorát se žáci více snažili shánět razítka u lékaře.“⁵¹

⁵⁰ Školní program (Bakaláři) [databáze online]. Chrudim: Základní škola a Střední škola Bohemia s.r.o. [cit. 2019-04-20].

⁵¹ SLEZÁČEK, M. Podpora k závěrečné práci. [online]. E-mail: Kropáčková Tereza, 23. 4. 2019, [cit. 2019-04-24]. Osobní komunikace.

Mgr. Alena Korandová

„K absenci za svoji třídu mohu napsat toto.

Do začátku třetího ročníku, kdy byli žáci ještě nezletilí, měli absenci jednu z nejnižších. Stálo mě to tedy jisté úsilí - byla to pravidelná komunikace s rodiči. Žáci chyběli z důvodu nemoci a vyšetření u lékařů. Našly se samozřejmě výjimky, které do školy nechodily, ale ty už na škole nejsou.

Změna nastala podle mě s plnoletostí žáků, takže absence mírně narostla - hlavně takové ty kratší nemoci, nevolnost a rodinné důvody. U určitých typů jsou častější i pozdní příchody. U některých soustavné...“⁵²

Ing. Irena Ježková

„Mezi nejčastější důvody absence žáků SŠ patří nemoc, nevolnosti a lékařská vyšetření. Od svých žáků vyžadují omluvenky od rodičů i lékařů. Lékaři často mají problém s vystavením omluvenky. Rodiče omluví téměř vše. Teď jsem se po dlouhé době setkala s tím, že maminka trvala na neomluvených hodinách, a to v minulosti omluvila vše.

V porovnání s minulými lety si myslím, že se absence zvyšuje, rodiče vše omlouvají, dříve absenci potvrdil jen lékař.“⁵³

⁵² KORANDOVÁ, A. Podpora k závěrečné práci. [online]. E-mail: Kropáčková Tereza, 23. 4. 2019, [cit. 2019-04-24]. Osobní komunikace.

⁵³ JEŽKOVÁ, I. Podpora k závěrečné práci. [online]. E-mail: Kropáčková Tereza, 23. 4. 2019, [cit. 2019-04-24]. Osobní komunikace.

Mgr. Jana Machová

„Oficiálně je to vždy lékař nebo nemoc (mají to vždy potvrzené lékařem nebo rodiči), ale dle mého názoru jsou doma nebo na brigádě a potom doma, prostě moc odpočívají a do školy jdou tehdy, když píšou písemky, uzavírají si známky apod. Prostě když by nepřišli, byl by problém- např. neklasifikace. Lékař jim radši návštěvu potvrdí- nechce si dělat nepříjemnosti. V červenci a v srpnu k němu jdou opravdu nemocní (lékaři nemocné adolescenty v této době téměř nemají). V minulosti do školy chodili možná trochu víc, protože je rodiče doma nenechali, např. proto, že chtěli, aby se něčemu naučili. Ale vždy se najdou jedinci, kteří do školy chodí neradi a radši se vyhnou obloukem. Velmi záleží na rodině!!! Záškoláci pocházejí dost často z neúplných rodin- nikdo je doma moc nekontroluje. Loni jsem měla jednoho záškoláka, ale díky krásné komunikaci s matkou jsme vše dali společnými silami do úplného pořádku. Podle mě hraje hlavní roli v docházení do školy rodina!“⁵⁴

Mgr. Luboš Pavlík

„Současný stav se od minulosti nijak neliší, ve sportovním oboru jsou nejčastější příčinou absence zranění a nemoci a návštěvy lékaře s nimi spojené. Dalšími důvody jsou soustředění, dopravní problémy a rodinné důvody méně pak jednodenní nevolnosti.“⁵⁵

⁵⁴ MACHOVÁ, J. Podpora k závěrečné práci. [online]. E-mail: Kropáčková Tereza, 23. 4. 2019, [cit. 2019-04-24]. Osobní komunikace.

⁵⁵ PAVLÍK, L. Podpora k závěrečné práci. [online]. E-mail: Kropáčková Tereza, 23. 4. 2019, [cit. 2019-04-24]. Osobní komunikace.

Třídní učitelka oboru hotelnictví (názor vložen pro ilustraci nynější doby, stojí za to se o něj podělit v této práci):

Mgr. Jitka Boháčová

„Já si myslím, že současný stav se příliš neliší od let předchozích. Pouze přibyl nový důvod absence, a to chození na brigádu místo do školy. To mě zaráží nejvíce, přitom jsou to děti z rodin, kde peníze nechybí. Když s nimi mluvím, proč nechodí do školy, že ty hodiny jim budou chybět, a kromě toho si za vzdělání platí, tak uvádí, že potřebují zkušenosti a praxi, to ještě bych pochopila, a druhým důvodem je touha po nezávislosti na rodičích. Společnost za poslední 4 roky (před 4 roky maturovala moje poslední třída a situace v tomto směru byla jiná - byly více dětmi) žije více konzumním životem, více se amerikanizovala, děti zajímá pouze to, co si nového koupí na sebe, co si dají v baru, ... Žáci považují za normální zaspát a přijít o 2, 3 hodiny déle, protože byli v práci. Pak jsou unavené a podle toho vypadají i výsledky. Ale ta primární příčina byla a je v rodině - jak fungují vztahy v rodině, jak rodiče věnují svým dětem pozornost či nevěnují, zda děti rodiče respektují jako přirozenou autoritu. Sama jsem matka 2 synů. U staršího jsem vůbec neřešila to, co musím řešit nyní s mladším. Mladší by si vůbec nedovolil přijít s nápadem, že půjde ve školním roce v týdnu na brigádu, protože ty boty nutně potřebuje. Otec by mu to nedovolil.“⁵⁶

Touto cestou, bych ještě jednou ráda, chtěla poděkovat pedagogům za spolupráci, sdělení svého názoru a velký přínos informací do této závěrečné práce. Uvedené poznatky následně porovnam v závěru se zjištěnými daty z dotazníkového šetření žáků naší střední školy Bohemia.

S více poznatky se seznámíme v praktické části (kapitola 6) při vyhodnocování dotazníkového šetření tímto směrem zaměřeným.

⁵⁶ BOHÁČOVÁ, J. Podpora k závěrečné práci. [online]. E-mail: Kropáčková Tereza, 23. 4. 2019, [cit. 2019-04-24]. Osobní komunikace.

5.3 Hlavní důvody a příčiny absence žáků SŠ Bohemia

5.3.1 Cíl výzkumu

Cílem dotazníku je zjistit skutečnost, proč žáci střední školy Bohemia, oboru pedagogické lyceum s humanitním zaměřením a pedagogické lyceum se sportovním zaměřením, nechodí do školy, jaká je nejčastější příčina, zdali jsou záškoláky, následně kdo omlouvá jejich absenci a zdali mají nějakou absenci neomluvenou, případně řešení jejich neomluvené absence.

5.3.2 Základní výzkumné otázky a hypotézy

Metody sběru dat: kvantitativní výzkum, dotazování v podobě online dotazníkového šetření mezi danými respondenty.

Charakteristika respondentů: žáci střední školy Bohemia Chrudim, oborů pedagogického lyceum a humanitním zaměřením a pedagogické lyceum se sportovním zaměřením 1. – 4. ročník (tj. osm tříd).

Realizace výzkumné šetření: online vytvořeným dotazníkem bylo celkem osloveno, pomocí interního školního e-mailu, 116 respondentů. Výzkumné šetření trvalo deset dní.

Výzkumné otázky a hypotézy:

Dotazníkové šetření bylo složeno z deseti uzavřených otázek, které se dají rozdělit na identifikační otázky a výzkumné otázky.

Byly stanoveny tři výzkumné otázky a k tomu hypotézy, následně ještě tři hypotézy ke statistickému ověření, které se díky nasbíraným responzím, od žáků střední školy Bohemia Chrudim – oboru pedagogického lycea, pokusím v této práci potvrdit či vyvrátit.

Otázky v dotazníku 1 - 2.

Identifikační otázky na dotazované respondenty.

Základní identifikační otázky dotazníku zněly:

1. Pohlaví
2. Ročník

Zastoupení respondentů: děvčat zkoumaného oboru bude větší počet nežli chlapců.

①

Otázky v dotazníku 3 - 4.

Výzkumná otázka číslo 1:

Důvody žáků SŠ Bohemia proč chodí do školy, a proč do školy nechodí.

Důvodem vzniku hypotézy č. 1 bylo zjistit, proč dotazovaní žáci chodí do školy, a proč do školy nechodí. Jaké jsou hlavní, nejčastější důvody.

Hypotéza číslo 1:

Většina dotazovaných respondentů (tj. žáci střední školy Bohemia) chodí do školy kvůli jejich budoucímu uplatnění v životě a do školy nejčastěji nechodí z důvodu nemoci.

②

Otázky v dotazníku 5 - 7.

Výzkumná otázka číslo 2:

Jaký je nejčastější důvod absence žáků SŠ Bohemia a stav jejich záškoláctví.

Důvodem vzniku hypotézy č. 2 bylo zjistit, jaký je nejčastější důvod absence dotazovaných žáků a v jakém stavu a co je příčinou jejich záškoláctví.

Hypotéza číslo 2:

Nejčastějším důvodem absence dotazovaných žáků je nemoc, dotazovaní žáci nejsou ve velké míře záškoláky.

③

Otázky v dotazníku 8 – 10.

Výzkumná otázka číslo 3:

Kdo nejčastěji dotazovaným žákům omlouvá absenci a pokud mají absenci neomluvenou, jak ji řeší.

Důvodem vzniku hypotézy č. 3 bylo zjistit, kým je nejčastěji omlouvána absence a jak dotazovaní žáci řeší případnou neomluvenou absenci.

Hypotéza číslo 3:

Nejčastěji absenci žákovi omlouvá rodič, neomluvená absence dotazovaných žáků se vyskytuje v minimálním množství a neomluvenou absenci nemají.

Stanovené hypotézy pro statistické ověření

①

H1: Výskyt záškoláctví je častější u chlapců než u dívek.

②

H2: Žákům střední školy píší častěji omluvenky rodiče než lékaři.

③

H3: Pohlaví má vliv na důvod absence u žáků středních škol než u žákyň, a to z důvodu že žákyně mají větší absenci kvůli nemoci, přičemž žáci z důvodu že odchází dříve ze školy, než končí.

Online vytvořeným dotazníkem bylo celkem osloveno, pomocí interního školního e-mailu, 116 respondentů. Online dotazník vyplnilo celkem 72 respondentů, tj. v procentuálním vyjádření 62.

Příloha č. 4 – Dotazník

5.3.3 Sběr informací a průběh šetření

Sběr informací byl uskutečněn pomocí empirického výzkumu, online dotazníkového šetření. Vytvořený dotazník se skládal z deseti uzavřených otázek, z toho dvě byly tzv. identifikační. Dotazník byl vytvořen v online internetové aplikaci www.surveymonkey.com, díky tomu byl online, přehledný a snadný na vyplnění pro dotazované respondenty.

Dotazníkové šetření bylo uskutečněno mezi žáky střední školy Bohemia, oboru pedagogické lyceum. Sběr informací proběhl na škole anonymně, online dotazník byl žákům zaslán, s prosbou o vyplnění, pomocí školního emailu, který škola pro komunikaci s žáky hojně využívá. Žáci měli na vyplnění 10 dní.

Ze 116 (osm tříd pedagogického lycea, čtyři ročníky pedagogického lycea s humanitním zaměřením a čtyři ročníky pedagogického lycea se sportovním zaměřením) oslovených – možných respondentů školy, bylo úspěšně nasbíráno 72 responzí, což je 62% úspěšnost vyplnění online dotazníků – empirického výzkumu.

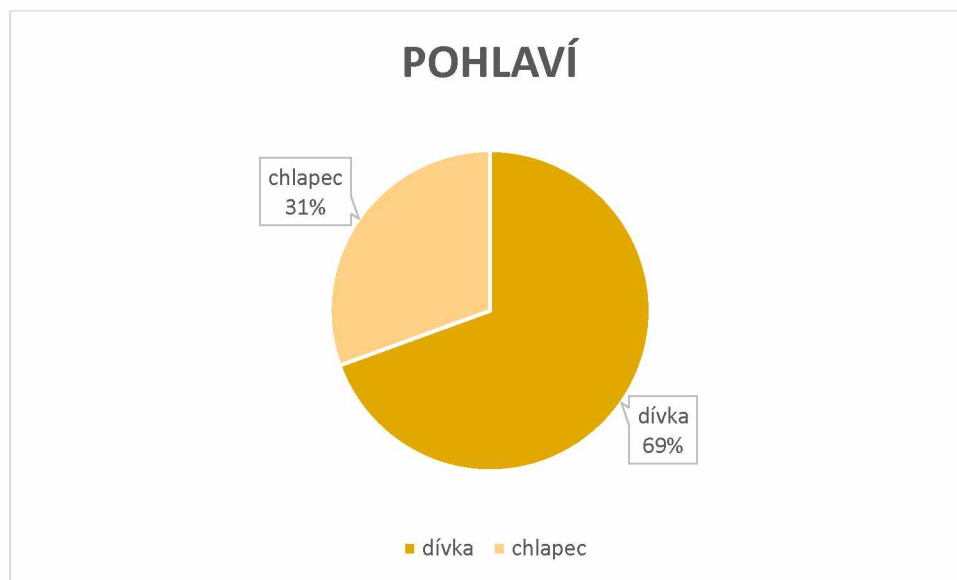
5.3.4 Vyhodnocení výsledků šetření

Zde je grafické shrnutí výsledků dotazníkové šetření žáků střední školy Bohemia. Dotazník úspěšně vyplnilo 72 žáků ze 116 oslovených. Pro kontrolu výsledků je za grafickým znázorněním vytvořena tabulka s daty - **Tabulka č. 16** - kontrolní výsledky dotazníkového šetření.

Identifikační otázky (otázky v dotazníku 1 – 2)

Výsledek otázky č. 1

Graf č. 10 - Pohlaví

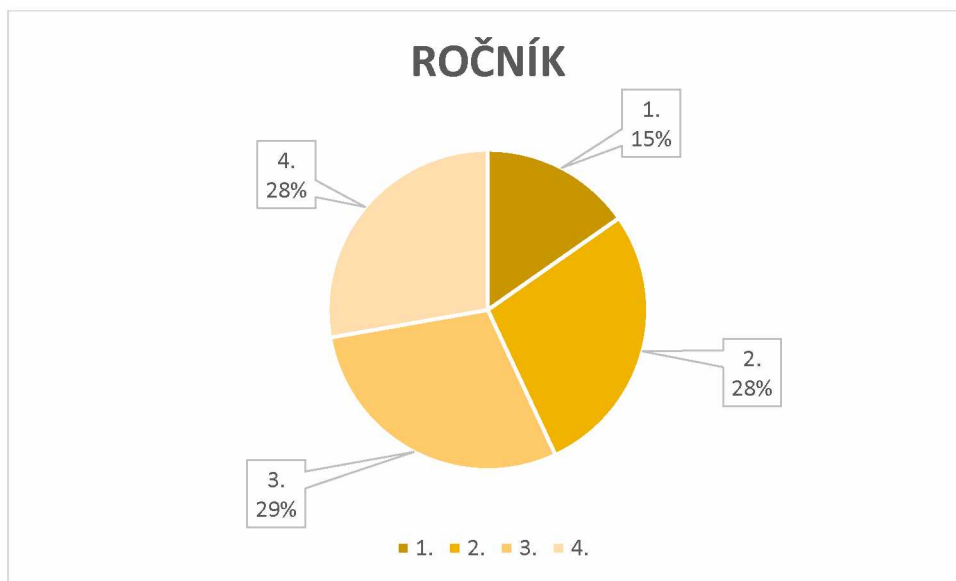
Vlastní zpracování. Zdroj.⁵⁷

Dle grafu můžeme vidět, že větší počet dotazovaných respondentů bylo zastoupeno pohlavím: dívka. Zastoupení 50 dívek a 22 chlapců.

⁵⁷ Autor práce, 2019 (vlastní šetření).

Výsledek otázky č. 2

Graf č. 11 – Ročník

Vlastní zpracování. Zdroj.⁵⁸

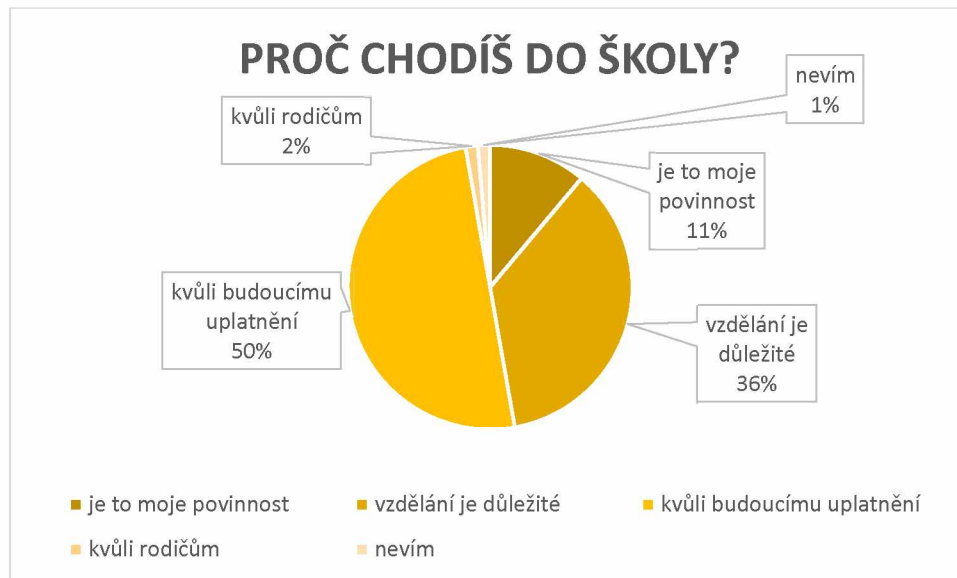
Dle grafu můžeme vidět, že největší počet dotazovaných respondentů bylo zastoupeno ze třetího ročníku oboru pedagogické lyceum.

⁵⁸ Autor práce, 2019 (vlastní šetření).

Výzkumná otázka číslo 1 (otázky v dotazníku 3 – 4)

Výsledek otázky č. 3

Graf č. 12 – Proč chodíš do školy

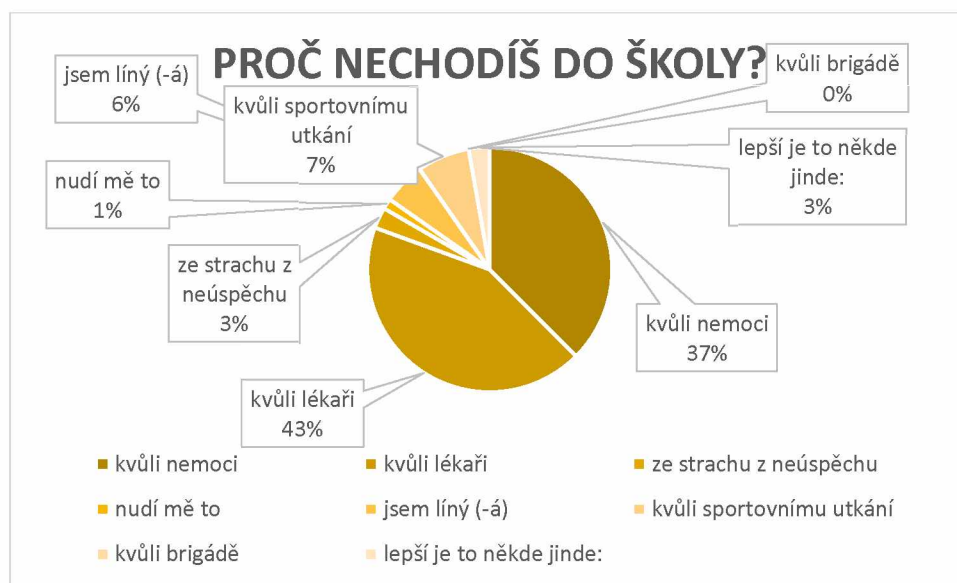
Vlastní zpracování. Zdroj. ⁵⁹

Dle grafu můžeme vidět, že dotazovaní respondenti chodí nejčastěji do školy kvůli jejich budoucímu uplatnění a nejméně respondentů odpovědělo, že do školy chodí kvůli rodičům a že neví.

⁵⁹ Autor práce, 2019 (vlastní šetření).

Výsledek otázky č. 4

Graf č. 13 – Proč nechodíš do školy

Vlastní zpracování. Zdroj.⁶⁰

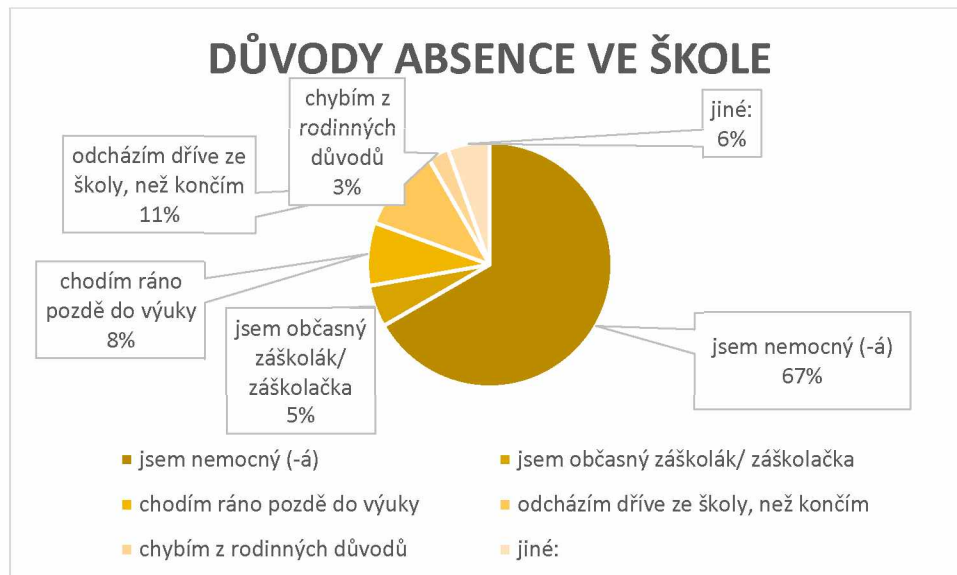
Dle grafu můžeme vidět, že dotazovaní respondenti nechodí nejčastěji do školy kvůli lékaři, nejméně zastoupenými důvody nechození do školy jsou brigáda, nuda a strach z neúspěchu.

⁶⁰ Autor práce, 2019 (vlastní šetření).

Výzkumná otázka číslo 2 (otázky v dotazníku 5 – 7)

Výsledek otázky č. 5

Graf č. 14 – Důvody absence ve škole

Vlastní zpracování. Zdroj.⁶¹

Odpověď

Jiné:

Zmiňované odpovědi od respondentů: „kvůli sportu-turnaje, soustředění, tréninky/ doktoři, vyšetření, zranění/ doktor, tréninky/ doktor“

Dle grafu můžeme vidět, že nejčastějším důvodem absence ve škole dotazovaných respondentů je nemoc, nejmenší zastoupení odpovědí má absence z důvodu rodinných, a že jsou občasnými záškoláky.

⁶¹ Autor práce, 2019 (vlastní šetření).

Výsledek otázky č. 6

Graf č. 15 – Moje záškoláctví

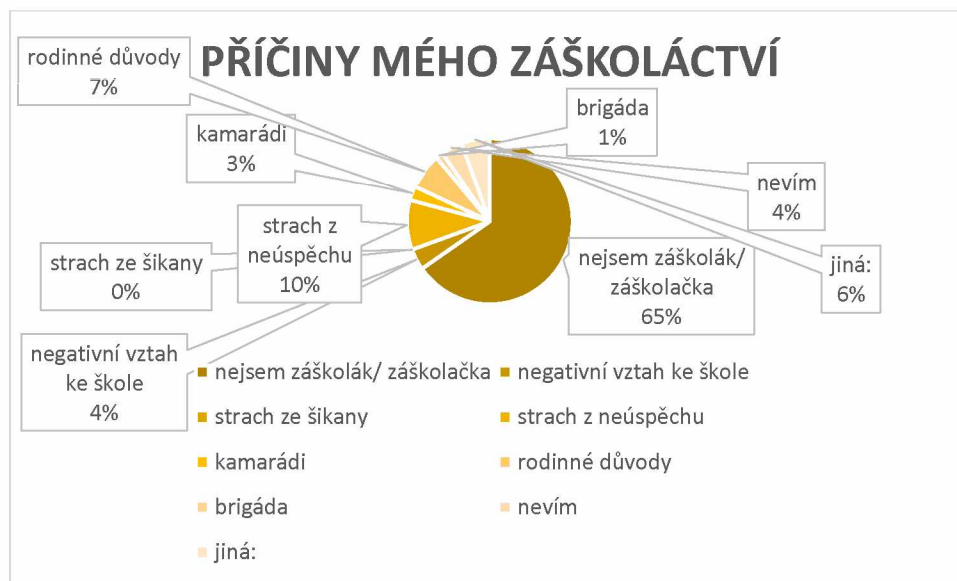
Vlastní zpracování. Zdroj.⁶²

Dle grafu můžeme vidět, že dotazovaní respondenti se necítí z velkého procenta býti záškoláky. Pozitivní je nízké procento odpovědí: mám odpor ke škole.

⁶² Autor práce, 2019 (vlastní šetření).

Výsledek otázky č. 7

Graf č. 16 – Příčiny mého záškoláctví

Vlastní zpracování. Zdroj.⁶³

Odpověď

Jiné:

Zmiňované odpovědi od respondentů: „*kvůli sportu-turnaje, soustředění, tréninky/ doktor, trénink a problémy s kolenem/ sportovní aktivita/ nuda*“

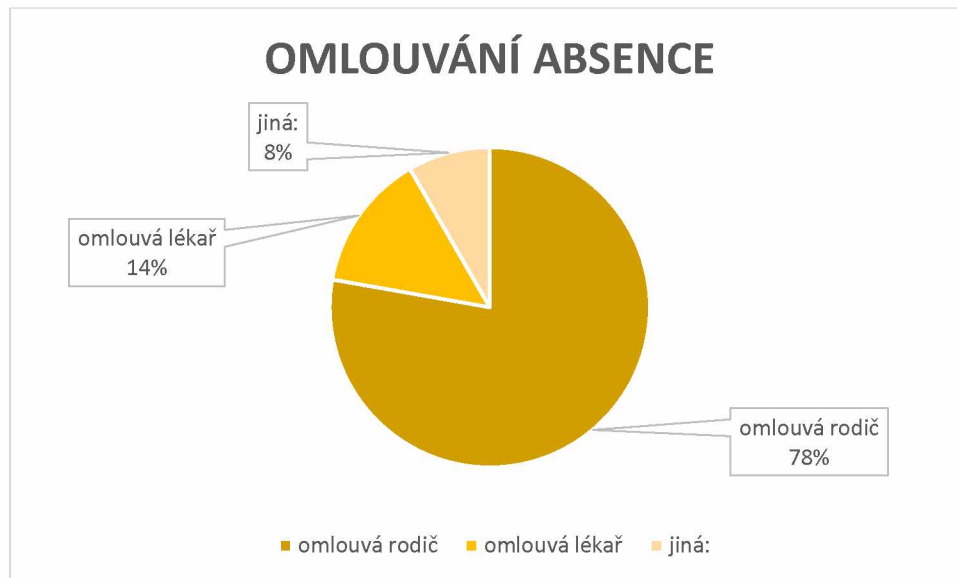
Dle grafu můžeme vidět, že dotazovaní respondenti se necítí z velkého procenta být záškoláky. Velmi pozitivní je nulové procento odpovědí: strachu ze šikany.

⁶³ Autor práce, 2019 (vlastní šetření).

Výzkumná otázka číslo 3 (otázky v dotazníku 8 – 10)

Výsledek otázky č. 8

Graf č. 17 – Omlouvání absence

Vlastní zpracování. Zdroj.⁶⁴

Odpověď

Jiné:

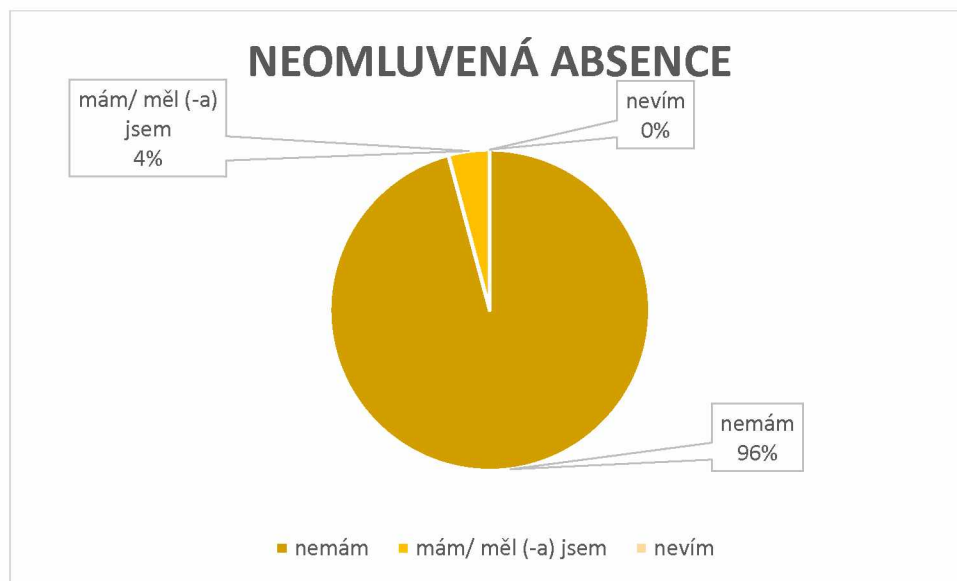
Zmiňované odpovědi od respondentů: „*individuální vzdělávací plán/ Individuální vzdělávací plán/ jsem plnoletá-sama/ já sám/ obojí/ já*“

Dle grafu můžeme vidět, že dotazovaným respondentům nejčastěji absenci omlouvá rodič a za ním následně lékař. Menší procento respondentů si absenci omlouvá samo.

⁶⁴ Autor práce, 2019 (vlastní šetření).

Výsledek otázky č. 9

Graf č. 18 – Neomluvená absence

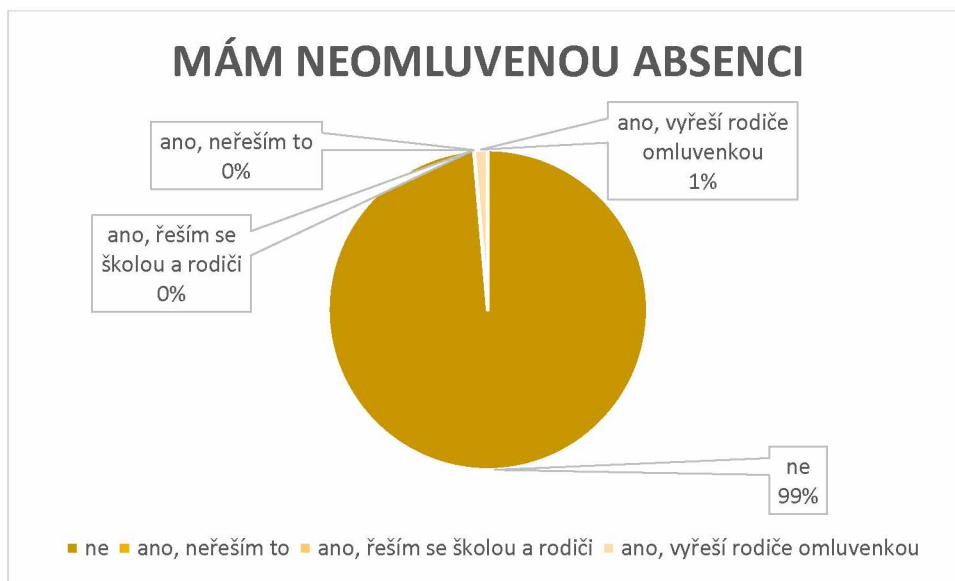
Vlastní zpracování. Zdroj.⁶⁵

Dle grafu můžeme vidět pozitivní výsledek, že z dotazovaných respondentů nemá omluvenou absenci 96 %, což je 69 žáků ze 72.

⁶⁵ Autor práce, 2019 (vlastní šetření).

Výsledek otázky č. 10

Graf č. 19 – Mám neomluppenou absenci

Vlastní zpracování. Zdroj.⁶⁶

Dle grafu můžeme vidět pozitivní výsledek, že 99 % dotazovaných respondentů nemá neomluppenou absenci (71 ze 72 žáků).

Tabulka č. 16 - kontrolní výsledky dotazníkového šetření:

číslo otázky v dotazníku	možnosti odpovědí	počet responzí	% podíl responzí	dívka	chlapec
1.	dívka	50	69,4	X	X
	chlapec	22	30,6	X	X
2.	1.	11	15,3	8	3
	2.	20	27,8	12	8
	3.	21	29,2	17	4
	4.	20	27,8	13	7
3.	je to moje povinnost	8	11,1	1	7
	vzdělání je důležité	26	36,1	23	3
	kvůli budoucímu uplatnění	36	50	25	11

⁶⁶ Autor práce, 2019 (vlastní šetření).

	kvůli rodičům	1	1,4	0	1
	nevím	1	1,4	1	0
4.	kvůli nemoci	27	37,5	19	6
	kvůli lékaři	31	43,1	23	4
	ze strachu z neúspěchu	2	2,8	1	1
	nudí mě to	1	1,4	X	1
	jsem líný (-á)	4	5,6	1	3
	kvůli sportovnímu utkání	5	6,9	0	5
	kvůli brigádě	0	-	X	X
	lepší je to někde jinde:	2	2,8	0	2
	5.	jsem nemocný (-á)	48	66,7	42
jsem občasný záškolák/ záškolačka		4	5,6	1	3
chodím ráno pozdě do výuky		6	8,3	3	3
odcházím dříve ze školy, než končím		8	11,1	2	6
chybím z rodinných důvodů		2	2,8	2	0
jiné:		4	5,6	0	4
<i>Kvůli sportu-turnaje, soustředění, tréninky/ doktoři, vyšetření, zranění/ doktor, tréninky/ doktor</i>				-	-
6.	nejsem záškolák/ záškolačka	49	68,1	42	7
	jsem záškolák/ záškolačka s vědomím rodičů	13	18,1	5	8
	jsem záškolák/ záškolačka bez vědomí rodičů	2	2,8	0	2
	odcházím ze školy během vyučování	6	8,3	2	4
	mám odpor ke škole	2	2,8	1	1
	jiné:	0	-	X	X
	7.	nejsem záškolák/ záškolačka	47	65,3	37
negativní vztah ke škole		3	4,2	0	3
strach ze šikany		0	-	X	X
strach z neúspěchu		7	9,8	5	2
kamarádi		2	2,8	1	1

	rodinné důvody	5	6,9	4	1
	brigáda	1	1,4	1	0
	nevím	3	4,2	2	1
	jiná:	4	5,6	0	4
	<i>Kvůli sportu-turnaje, soustředění, tréninky/ doktor, trénink a problémy s kolenem/ sportovní aktivita/ nuda</i>			X	X
8.	omlouvá rodič	56	77,8	42	14
	omlouvá lékař	10	13,9	7	3
	jiná:	6	8,3	1	5
	<i>Individuální vzdělávací plán/ Individuální vzdělávací plán/ jsem plnoletá-sama/ já sám/ obojí/ já</i>			X	X
9.	nemám	69	95,8	49	20
	mám/ měl (-a) jsem	3	4,2	1	2
	nevím	0	-	X	X
10.	ne	71	98,6	49	22
	ano, neřeším to	0	-	X	X
	ano, řeším se školou a rodiči	0	-	X	X
	ano, vyřeší rodiče omluvenkou	1	1,4	1	0

Vlastní zpracování. Zdroj. ⁶⁷

5.3.5 Shrnutí výsledků

Shrnutí a vyhodnocení výsledků vychází ze 72 nasbíraných responzí, což je 62 % z možných oslovených respondentů (žáků střední školy Bohemia – obor pedagogické lyceum).

Na základě zjištěných výsledků, z empirického výzkumu – online dotazníkového šetření žáků, budou vyhodnoceny stanovené hypotézy (z kapitoly 6.1. Základní výzkumné otázky a hypotézy), hlavním vyhodnocením, hodnotícím kritériem je potvrzení či vyvrácení slovní dle hodnot (3 hypotézy) a statistické ověření předem stanovených tří hypotéz výzkumu.

⁶⁷ Autor práce, 2019 (vlastní šetření).

5.3.6 Verifikace hypotéz

Identifikační otázky na dotazované respondenty.

Zastoupení respondentů: děvčat zkoumaného oboru bude větší počet nežli chlapců.

Dle výsledků dotazníkové šetření: 50 dívek a 22 chlapců.

Zastoupení respondentů dle ročníků:

1. ročník – 11;
2. ročník – 20;
3. ročník – 21;
4. ročník – 20.

Vyhodnocení dle výsledkových hodnot výzkumu:

①

Hypotéza číslo 1:

Většina dotazovaných respondentů (tj. žáci střední školy Bohemia) chodí do školy kvůli jejich budoucímu uplatnění v životě a do školy nejčastěji nechodí z důvodu nemoci.

VYHODNOCENÍ HYPOTÉZY č. 1: První část hypotézy byla zcela potvrzena, že většina dotazovaných respondentů **chodí do školy kvůli budoucímu uplatnění**. Druhá část hypotézy, nejčastějším důvodem proč žáci nechodí do školy, byla odpověď **kvůli lékaři** (vyšetření, prevence, apod.), nikoli kvůli nemoci, jak byla stanovena hypotéza.

50% úspěšnost v potvrzení hypotézy.

②

Hypotéza číslo 2:

Nejčastějším důvodem absence dotazovaných žáků je nemoc, dotazovaní žáci nejsou ve velké míře záškoláky.

VYHODNOCENÍ HYPOTÉZY č. 2: První část hypotézy byla zcela potvrzena, že většina dotazovaných respondentů uvedla, že jejich **nejčastější důvod absence je nemoc**. Druhá část hypotézy byla také potvrzena, že dotazovaní **žáci nejsou z velké míry záškoláky**. 49 respondentů uvedlo, že nejsou záškoláky (tj. 68,1 %), 13 respondentů uvedlo, že je záškolákem s vědomím rodičů, 2 respondenti bez vědomí rodičů, 6 respondentů odchází ze školy během vyučování a 2 respondenti mají odpor ke škole.

100% úspěšnost v potvrzení hypotézy.

③

Hypotéza číslo 3:

Nejčastěji absenci žákovi omlouvá rodič, neomluvená absence dotazovaných žáků se vyskytuje v minimálním množství a neomluvenou absenci nemají.

VYHODNOCENÍ HYPOTÉZY č. 3: První část hypotézy byla zcela potvrzena, že většina dotazovaných respondentů uvedla, že jejich absenci nejčastěji **omlouvá rodič**. Druhá část hypotézy byla také zcela potvrzena, **neomluvenou absenci uvedli pouze 3 respondenti** ze 72. K neomluvené absenci se přiznali tři respondenti, s jednou odpovědí, že má neomluvenou absenci a vyřeší ji rodiče omluvenkou. 69 respondentů neomluvenou absenci nemá.

100% úspěšnost v potvrzení hypotézy.

V této části budou tři hypotézy statisticky ověřeny, dle dosažených hodnot výzkumu.

①

VYHODNOCENÍ STATISTICKÉ HYPOTÉZY č. 1:

Výskyt záškoláctví je častější u chlapců než u dívek.

H0 – Pohlaví nemá vliv na výskyt záškoláctví.

H1 – Pohlaví má vliv na výskyt záškoláctví.

První hypotéza mi měla pomoci zjistit, zda se záškoláctví dopouštějí častěji chlapci než dívky.

Nejprve jsem si určila empirické četnosti pomocí otázky č. 6 a pohlaví studentů:

Tabulka č. 17 – empirické četnosti H1

Empirické četnosti	Ano	Ne	Celkem
Dívky	8	42	50
Chlapci	15	7	22
Celkem	23	49	79

Vlastní zpracování. Zdroj. ⁶⁸

n= 79

Dále jsem k výpočtu teoretických četností použila vzorec, který mi pomůže při potvrzení nebo vyvracení hypotézy:

Součet řádků empirických četností x součet sloupců

n = počet prvků

Tabulka č. 18 – Marginální četnosti H1

Teoretické četnosti	Ano	Ne
Dívky	7	42,83
Chlapci	15,83	6,17

Vlastní zpracování. Zdroj. ⁶⁹

⁶⁸ Autor práce, 2019 (vlastní šetření).

⁶⁹ Tamtéž.

Následně jsem k otestování své hypotézy použila chí-kvadrát test dobré shody:

Tabulka č. 19 – Testové kritérium H1

Testové kritérium	Ano	Ne
Dívky	0,00651	0,011
Chlapci	0,007421	0,012

Vlastní zpracování. Zdroj. ⁷⁰

Po sečtení hodnot z tabulky, ke kterým jsem se dostala, díky vzorci

$$\frac{(\text{empirická četnost} - \text{teoretická četnost})^2}{\text{teoretická četnost}}$$

jsem si stanovila testové kritérium na **TK= 0,037**

Jako poslední jsem si vypočítala kritickou hodnotu dle vzorce: $KH = \chi^2_{1-\alpha} (r - 1) * (s - 1)$, kde jsme si stanovila hladinu významnosti $\alpha = 0,01$.

KH= 6,634

Vyhodnocení hypotézy - chtěla bych uvést, že vzhledem k výsledku = $KH > TK$, zamítám Hypotézu 1 a přijímám Hypotézu 0. Důvod je, ale ten že veličiny nejsou závislé. Ale také z důvodu že se mi konkrétně nepodařilo prokázat, že by se chlapci dopouštěli záškoláctví častěji než dívky.

②

VYHODNOCENÍ STATISTICKÉ HYPOTÉZY č. 2:

Žákyním středních škol píše častěji omluvenky rodiče než studentům středních škol.

H0 – Pohlaví nemá vliv na to, jakým způsobem žáci shánějí omluvenky.

H2 – Pohlaví má vliv na to, jakým způsobem žáci shánějí omluvenky.

Nejprve jsem si stanovila empirické četnosti pomocí otázky č. 8 a podle pohlaví:

Tabulka č. 20 – Empirické četnosti H2

Empirické četnosti	omlouvá rodič	omlouvá lékař	Celkem
Chlapci	14	3	17
Dívky	42	7	49
Celkem	56	10	66

Vlastní zpracování. Zdroj. ⁷¹

⁷⁰ Autor práce, 2019 (vlastní šetření).

⁷¹ Tamtéž.

n= 66

Dále jsem k výpočtu teoretických četností použila následující vzorec:

Součet řádků empirických četností x součet sloupců

n = počet prvků

Tabulka č. 21 – Teoretické četnosti H2

Teoretické četnosti	omlouvá rodič	omlouvá lékař
Chlapci	12,685	4,315
Dívky	43,315	5,685

Vlastní zpracování. Zdroj. ⁷²

Následně jsem k otestování hypotézy použila chí-kvadrát test dobré shody:

Tabulka č. 22 – Testové kritérium H2

Testové kritérium	omlouvá rodič	omlouvá lékař
Chlapci	0,062	0,020
Dívky	0,081	0,026

Vlastní zpracování. Zdroj. ⁷³

Po sečtení hodnot z tabulky, ke kterým jsem se dostala pomocí vzorce: $\frac{(\text{empirická četnost} - \text{teoretická četnost})^2}{\text{teoretická četnost}}$ jsem si stanovila testové kritérium na **TK= 0,037**

Jako poslední jsem si vypočítala kritickou hodnotu dle vzorce: $KH = \lambda_{21-\alpha} (r - 1) * (s - 1)$, kde jsem si stanovila hladinu významnosti $\alpha = 0,01$.

KH= 6,634

Vyhodnocení hypotézy - chtěla bych uvést, že vzhledem k výsledku = $KH > TK$, přijímám H_0 a zamítám H_2 . V této hypotéze se tedy neprokázal vliv pohlaví na způsob omlouvání absencí studentu.

⁷² Autor práce, 2019 (vlastní šetření).

⁷³ Tamtéž.

③

VYHODNOCENÍ STATISTICKÉ HYPOTÉZY č. 3:

Pohlaví má vliv na důvod absence u žáků střední školy než u žákyň, a to z důvodu že žákyně mají větší absenci kvůli nemoci, přičemž žáci z důvodu že odchází dříve ze školy, než končí.

H0 – Pohlaví nemá vliv na důvod absence.

H3 – Pohlaví má vliv na důvod absence.

Nejprve jsem si určila empirické četnosti pomocí otázky č. 5 a pohlaví studentů.

Tabulka č. 23 – Empirické četnosti H3

Empirické četnosti	Absence z důvodu nemoci	Odchod ze školy dříve, než končí	Celkem
Dívky	42	2	44
Chlapci	6	6	12
Celkem	48	8	56

Vlastní zpracování. Zdroj. ⁷⁴

n= 56

Dále jsem k výpočtu teoretických četností použila vzorec:

Součet řádků empirických četností x součet sloupců

n = počet prvků

Tabulka č. 23 – Teoretické četnosti H3

Teoretické četnosti	Absence z důvodu nemoci	Odchod ze školy dříve, než končí
Dívky	39,688	5,312
Chlapci	9,312	3,688

Vlastní zpracování. Zdroj. ⁷⁵

⁷⁴ Autor práce, 2019 (vlastní šetření).

⁷⁵ Tamtéž.

Následně jsem k otestování hypotézy použila chí-kvadrát test dobré shody:

Tabulka č. 24 – Testové kritérium H3

Testové kritérium	Absence z důvodu nemoci	Odchod ze školy dříve, než končí
Dívky	1,778	2,938
Chlapci	1,767	2,92

Vlastní zpracování. Zdroj. ⁷⁶

Po sečtení hodnot z tabulky, ke kterým jsme se dostala pomocí vzorce:

$$\frac{(\text{empirická četnost} - \text{teoretická četnost})^2}{\text{teoretická četnost}}$$

jsem si stanovila testové kritérium na **TK= 9,403**

Jako poslední jsem si vypočítala kritickou hodnotu dle vzorce: $KH = \lambda_{21-\alpha} (r - 1) * (s - 1)$, kde jsme si stanovili hladinu významnosti $\alpha = 0,01$.

KH= 6, 63490

Vyhodnocení hypotézy - chtěla bych uvést, že vzhledem k výsledku = $TK > KH$, přijímám hypotézu 3 a zamítám hypotézu 0. Z toho vyplývá, že tyto dvě veličiny jsou závislé a můžu říci, pohlaví má vliv na důvod absence. Analýzou tabulek empirických a teoretických četností jsem došla k závěru, že hypotéza č. 3 platí. Pohlaví má vliv na důvod absence u žáků středních škol než u žákyň, a to z důvodu že žákyně mají větší absenci kvůli nemoci, přičemž žáci z důvodu že odchází dříve ze školy, než končí.

⁷⁶ Autor práce, 2019 (vlastní šetření).

5.4 Závěr výzkumu

V závěru této pedagogické práce zhodnotím porovnaná a získaná data, informace týkající se absence žáků střední školy Bohemia v Chrudimi – oboru pedagogické lyceum.

Celkový průměr zkoumaných žáků dané školy, ve stanovených zkoumajících školních letech, kterými byly školní roky 2015/2016, 2016/2017, 2017/2018, se pohyboval v rozmezí od hodnoty 2,101 do hodnoty 2,193. Dle mého názoru je to pěkný průměrný výsledek.

Cílem práce bylo zjistit stav absence zkoumaných školních let. Názory třídní učitelů, které mi byly do práce poskytnuty, byly zcela potvrzeny. Nejčastějšími důvody absence je nemoc a návštěva lékaře. Brigádu, jako příčinu záškoláctví uvedl pouze jeden respondent, ale učitelé se domnívají, že je to skrytá příčina, která se vyskytuje častěji, než bylo zjištěno, a kterou pravděpodobně omlouvá rodič jiným zkresleným důvodem. Důvodem také bývá nepřítomnost z důvodu sportovního zranění či sportovní aktivity, soustředění, převážně u oboru pedagogické lyceum se sportovním zaměřením.

V omlouvání absence je neodmyslitelně na první místě rodič, dále lékař. Lékaři již nemají povinnosti poskytnout žákům razítko, proto se na první místo zařadil rodič. Rodič v dnešní době omluví téměř cokoli, proto pak nemusí být/ není znám skutečný důvod absence.

Porovnání absence proběhlo, za zkoumané tři školní roky dané školy, se zjištěnými počty žáků – hodnoty 163, 155, 123. Hodnoty nám ukazují, že mají klesající tendenci, ta je zřejmě způsobena zájmem o obor a neodmyslitelně také demografickou křivkou. Zjištěná data omluvených hodin, za zkoumané tři školní roky, se pohybovala v rozmezí od 10 340 – 17 407 zameškaných hodin celkem za obor. Data neomluvených hodin byla většinou vyšší, vždy v druhém pololetí zkoumaných školních let. Zjištěné hodnoty, 1. pololetí tří zkoumaných školních let, byl počet neomluvených hodin 44, ve 2. pololetí 45. Tedy celkový počet neomluvených hodin ve zkoumaném období byl úhrnem 89.

Ze zjištěných dat je zřejmé, že všechny uvedené ročníky s nejnižší absencí na žáka jsou obory pedagogického lycea s humanitním zaměřením. Nejvyšší absence je mezi obory přesně na půlce, 50 % pedagogické lyceum s humanitním zaměřením a 50 % pedagogické lyceum se sportovním zaměřením. Třídy pedagogického lycea s humanitním zaměřením jsou z 90 % tvořeny děvčaty. Neomluvené hodiny se ve většině týkají žáků pedagogického lycea se sportovním zaměřením, mohou vycházet z dávání přednosti sportovním aktivitám před studiem na střední škole.

Řešení neomluvené absence dané školy se řeší individuálně, jak bylo zmíněno zástupkyní ředitele. Dvojka z chování, ve zkoumaných školních rocích, nebyla nikdy udělena z důvodu absence, což je příkladem úspěšné eliminace.

V praktické části, dle empirického výzkumu, byly zjištěny tyto hlavní a nejčtenější důvody absence ve zkoumané střední škole:

- žáci chodí do školy kvůli budoucímu uplatnění;
- nejčastěji žáci nechodí do školy kvůli návštěvě lékaře;
- nejčastějším důvodem absence je nemoc;
- zkoumaní žáci nejsou z 68,1 % záškoláky;
- skryté záškoláctví, tedy s vědomím rodičů, se objevilo v 18,1%;
- příčinou záškoláctví – žáci zkoumané školy nejsou záškoláky z 65,3 %, velmi pozitivní je zjištění, že příčinou záškoláctví není strach ze šikany (výsledek 0 %), negativní vztah ke škole 4,2 %, strach z neúspěchu (špatné známky) 9,7 %, ovlivnění kamarády 2,8 %, rodinné důvody 6,9 % a brigáda 1,4 %, jiné ve výši 5,6 % (jako např. sportovní aktivity, lékař z důvodu sportovního zranění, nuda);
- absenci ze 77,8 % omlouvá rodič, následně lékař, absenci také omlouvá individuální vzdělávací plán sportovce, plnoletý žák sám;
- neomluvenou absenci nemá 95,8 %;
- neomluvenou absenci má/ či někdy mělo v minulosti 4,2% (tři respondenti);
- kdo má, měl neomluvenou absenci – řešení spočívalo, že to vyřeší rodiče omluvenkou, ale 98,6 % respondentů nemá neomluvenou absenci.

ZÁVĚR

Dle zjištěného mě těší, že zkoumaná škola nemá tak velkou průměrnou absenci, myslím, že jiné školy, především střední odborné školy a učiliště jsou na tom hůře. Dostala se ke mně informace, že nějaká střední škola v Pardubickém kraji toleruje svým žákům 40% absenci, což je z mého pohledu nemyslitelné.

Eliminaci absence zkoumané střední školy vidím, především v nastavených pravidlech, které určuje školní řád, ale také v součinnosti školy a způsobu prevence. Prevence ze strany školy, např. v podobě preventivních besed od externistů - ve škole se objeví cizí člověk, který mnohdy může zapůsobit intenzivněji, než člověk známý, blízký žákovi, mi přijde velice přínosná. Velmi důležitá je komunikace ve všech směrech, která mnohdy zaostává, ale tu právě vidím na prvním místě. Nejdůležitější je ta rodinná, zákonný zástupce (rodič) – žák (myslím, že komunikace, správný vztah, rodinné rozpoložení může být příčinou absence/ záškoláctví, ale také po správné komunikaci i její eliminaci), třídní učitel – žák, třídní učitel – zákonný zástupce. Pokud spolupráce, mezi zmíněnými, vznikne a je efektivní na základě důslednosti, především rodičů, eliminace může být značná a nemusí následovat další postupy (chronické záškoláctví – odborné poradenství/ psycholog). Dále vnímám, že je velmi vhodný postup dle školního řádu, možnost snížení stupně hodnocení v chování. Věřím, že působí jako velký vykřičník pro všechny žáky.

Snížení absence, z důvodu návštěvy lékaře, by byla možná, pokud by žáci své návštěvy směřovali na odpolední hodiny, tedy po skočení školní výuky. Hned by eliminace byla značná, nyní můj pocit je, že to žáci úmyslně směřují na dobu výuky, aby se vyhnuli vyučování.

Domnívám se, že velkou motivací pro žáky střední školy, za nízký počet zameškaných, omluvených hodin, by mohl být nějaký benefit – odměna. Odměna by mohla mít různé podoby, jako např. věcný dar (naučná literatura, výukový program), bezplatná účast na výletě, exkurzi či zájezdu, bezplatný kurz nabízený v rámci školy (např. animátorský, masérský). Dle mého názoru by to mohlo žáky velmi motivovat a i případně v nich povzbudit kolektivní soutěživost.

Věřím, že práce bude dalším přínosem k analýze absence střední školy, oboru pedagogického lycea, především pro vedení školy, ředitele a zástupkyni.

„Má-li se člověk stát člověkem, musí se vzdělat.“⁷⁷

Jan Amos Komenský

⁷⁷ CITÁTY SLAVNÝCH OSOBNOSTÍ. *Citáty J. A. Komenský*. [online]. [cit. 2019-06-02]. Dostupné z: <<https://citaty.net/autori/jan-amos-komensky/>>.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých knižních zdrojů

1. ČAPEK, Robert. *Odměny a tresty ve školní praxi*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008. Pedagogika. ISBN 978-80-247-1718-0. 106 s.
2. FISCHER, Jan. *Dětská psychiatrie pro mediky a lékaře*. Praha: Státní zdravotnické nakladatelství, 1963. ISBN neuvedeno. 495 s.
3. KYRIACOU, Chris. *Řešení výchovných problémů ve škole*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178-945-3. 152 s.
4. PETRUSEK, Miloslav. *Velký sociologický slovník*. II. svazek. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-310-5. 1474 s.
5. PRŮCHA, Jan. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2013. ISBN- 978-80-262-0403-9. 400 s.
6. VÁGNEROVÁ, Maria., Jaroslav ŠTURMA a Petr KLÍMA. *Patopsychologie dítěte pro speciální pedagogy*. 2. přeprac. vyd., Praha: SPN, 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988. ISBN neuvedeno. 186 s.

Seznam použitých internetových zdrojů

1. CITÁTY SLAVNÝCH OSOBNOSTÍ. *Citáty J. A. Komenský*. [online]. [cit. 2019-06-02]. Dostupné z: <<https://citaty.net/autori/jan-amos-komensky/>>.
2. MŠMT. Školský zákon ve znění účinném od 1. 1. 2017. Dostupné z: <<http://www.msmt.cz/dokumenty-3/skolsky-zakon-ve-zneni-ucinnem-od-1-1-2017-do-31-8-2017>>.
3. MŠMT. Příloha č. 11 - záškoláctví. [online]. [cit. 2019-05-27]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/uploads/Priloha_c._11_Zaskolactvi.docx>.
4. MŠMT. Metodický pokyn. [online]. [cit. 2019-05-26]. Dostupné z: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicky-pokyn-ministerstva-skolstvi-mladeze-a-telovychovy-k-jednotnemu-postupu-pri-uvolnovani-a-omlouvani-zaku-z-vyucovani-prevenci-a-postihu-zaskolactvi-predkladaci-zprava-a-text-pokynu>>.
5. NÁRODNÍ ÚSTAV PRO VZDĚLÁVÁNÍ. Střední vzdělávání. Dostupné z: <<http://www.nuv.cz/t/stredni-vzdelavani>>.
6. ŠKOLY BOHEMIA. [online]. Dostupné z: <<http://www.hotelovaskola.bohemia-chrudim.cz/>>.
7. VA DIALOG. Skryté záškoláctví – PhDr. Lenka Svobodová. [online]. [cit. 2019-05-26]. Dostupné z: <http://www.psycholog-svobodova.cz/news/skryte-zaskolactvi/?utm_source=copy&utm_medium=paste&utm_campaign=copypaste&utm_content=http%3A%2F%2Fwww.psycholog-svobodova.cz%2Fnews%2Fskryte-zaskolactvi%2F>.
8. WIKIPEDIE. Prevence. [online]. [cit. 2019-05-26]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Prevence#cite_note-1>.
9. WIKIPEDIE, Střední škola. [online]. [cit. 2019-05-26]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/St%C5%99edn%C3%AD_%C5%A1kola>.

Další použité zdroje

1. BOHÁČOVÁ, Jitka. *Podpora k závěrečné práci*. [online]. E-mail: Kropáčková Tereza. Osobní komunikace.
2. JEŽKOVÁ, Irena. *Podpora k závěrečné práci*. [online]. E-mail: Kropáčková Tereza. Osobní komunikace.
3. KORANDOVÁ, Alena. *Podpora k závěrečné práci*. [online]. E-mail: Kropáčková Tereza. Osobní komunikace.
4. MACHOVÁ, Jana. *Podpora k závěrečné práci*. [online]. E-mail: Kropáčková Tereza. Osobní komunikace.
5. NEVŠÍMALOVÁ, Veronika. *Podpora k závěrečné práci*. [online]. E-mail: Kropáčková Tereza. Osobní komunikace.
6. PAVLÍK, Luboš. *Podpora k závěrečné práci*. [online]. E-mail: Kropáčková Tereza. Osobní komunikace.
7. SLEZÁČEK, Martin. *Podpora k závěrečné práci*. [online]. E-mail: Kropáčková Tereza. Osobní komunikace.
8. Archiv školy. *Logo, fotografie*. Chrudim: Základní škola a Střední škola Bohemia s.r.o.
9. Školní program (Bakaláři), [databáze online]. Chrudim: Základní škola a Střední škola Bohemia s.r.o.

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 - Školský zákon

Dle školského zákona 561/2004 Sb. ZÁKON ze dne 24. září 2004:

Cíle středního vzdělávání:

- rozvíjení vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot získaných v základním vzdělávání důležitým pro osobní rozvoj jedince;
- poskytuje žákům obsahově širší všeobecné vzdělání nebo odborné vzdělání spojené se všeobecným vzděláním a upevňuje jejich hodnotovou orientaci;
- vytváří předpoklady pro plnoprávný osobní a občanský život, samostatné získávání informací a celoživotní učení, pokračování v navazujícím vzdělávání a přípravu pro výkon povolání nebo pracovní činnosti.

Stupně středního vzdělání dle § 58:

1) úspěšným ukončením příslušného vzdělávacího programu, středního vzdělávání se dosahuje těchto stupňů vzdělání:

- a) střední vzdělání,
- b) střední vzdělání s výučním listem,
- c) střední vzdělání s maturitní zkouškou.

2) Střední vzdělání získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu v délce jednoho roku nebo dvou let denní formy vzdělávání.

3) Střední vzdělání s výučním listem získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu v délce dvou nebo tří let denní formy vzdělávání nebo vzdělávacího programu zkráceného studia pro získání střední vzdělání s výučním listem § 84.

4) Střední vzdělání s maturitní zkouškou získá žák úspěšným ukončením vzdělávacích programů šestiletého nebo osmiletého gymnázia, vzdělávacího programu v délce čtyř let denní formy vzdělávání, vzdělávacího programu nástavbového studia (§ 83) v délce dvou let denní formy vzdělávání nebo vzdělávacího programu zkráceného studia pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou (§ 85).

5) Vláda stanoví nařízením obory vzdělání, v nichž lze dosáhnout vzdělání středního, vzdělání středního s výučním listem, jakož i středního vzdělání s výučním listem a středního vzdělání s maturitní zkouškou a středního vzdělání s maturitní zkouškou, jejich návaznost na učební a studijní obory podle předchozích právních předpisů a počet žáků ve skupině na jednoho učitele odborného výcviku.

Organizace středního vzdělávání dle § 65:

vzdělání ve střední škole se člení na teoretické a praktické vyučování a výchovu mimo vyučování, praktické vyučování se člení na odborný výcvik, cvičení, učební praxi a odbornou nebo uměleckou praxi a sportovní přípravu, a dle jednotlivých oborů vzdělání. Odborná nebo umělecká praxe a sportovní příprava může být uskutečňována i v období školních prázdnin po dobu stanovenou rámcovým vzdělávacím programem.

Příloha č. 2 - Legislativa

Školský zákona 561/2004 Sb. ZÁKON ze dne 24. září 2004:

Povinnosti žáků, studentů a zákonných zástupců dětí a nezletilých žáků:

1) Žáci a studenti jsou povinni

- a) řádně docházet do školy nebo školského zařízení a řádně se vzdělávat,
- b) dodržovat školní a vnitřní řád a předpisy a pokyny školy a školského zařízení k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni,
- c) plnit pokyny pedagogických pracovníků škol a školských zařízení vydané v souladu s právními předpisy a školním nebo vnitřním řádem.

2) Zletilí žáci a studenti jsou dále povinni

- a) informovat školu a školské zařízení o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání,
- b) **dokládat důvody své nepřítomnosti ve vyučování v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem,**
- c) oznamovat škole a školskému zařízení údaje podle § 28 odst. 2 a 3 a další údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost žáka a studenta, a změny v těchto údajích.

3) Zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků jsou povinni

- a) **zajistit, aby dítě a žák docházel řádně do školy nebo školského zařízení,**
- b) na vyzvání ředitele školy nebo školského zařízení se osobně zúčastnit projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání dítěte nebo žáka,
- c) informovat školu a školské zařízení o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích dítěte nebo žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání,
- d) **dokládat důvody nepřítomnosti dítěte a žáka ve vyučování v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem,**
- e) oznamovat škole a školskému zařízení údaje podle § 28 odst. 2 a 3 a další údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost dítěte a žáka, a změny v těchto údajích.

Výňatek z Metodického pokynu k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (MŠMT, č. 10 194/ 2002-14):

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy doporučuje v souladu s § 12 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, následující jednotný postup při uvolňování a omlouvání žáků základních a středních škol z vyučování a při prevenci a postihu záškoláctví v základních a středních školách:

Způsob omlouvání nepřítomnosti:

- 1) *„Nepřítomnost nezletilého žáka základní a střední školy ve škole omlouvá v souladu s platnými právními předpisy zákonný zástupce žáka (popřípadě vychovatel domova mládeže, pokud jde o nezletilého žáka střední školy ubytovaného v domově mládeže); zletilý žák omlouvá svou nepřítomnost sám.*
- 2) *Základní a střední škola může požadovat, pokud to považuje za nezbytné, doložení nepřítomnosti žáka z důvodu nemoci ošetřujícím lékařem žáka, resp. praktickým lékařem pro děti a dorost, a to pouze jako součást omluvenky vystavené zákonným zástupcem nezletilého žáka (popřípadě vychovatelem domova mládeže, pokud jde o nezletilého žáka střední školy ubytovaného v domově mládeže) nebo omluvenky vystavené zletilým žákem, a to pouze v případě, že nepřítomnost žáka ve škole přesáhne tři dny školního vyučování.*
- 3) *Na dobu nepřítomnosti žáka ve škole, která předchází návštěvě žáka u ošetřujícího lékaře, resp. praktického lékaře pro děti a dorost, není tento lékař oprávněn vydat potvrzení o nemoci, neboť zpětně nelze jednoznačně a zodpovědně posoudit zdravotní stav žáka.*
- 4) *Ve zcela výjimečných, individuálně stanovených případech (především v případě časté nepřítomnosti žáka nasvědčující zanedbávání školní docházky) může škola požadovat jako součást omluvenky potvrzení ošetřujícího lékaře, resp. praktického lékaře pro děti a dorost, o nemoci žáka i v případě nepřítomnosti, která nedosahuje délky uvedené v odstavci 2.*

5) *Školy a zdravotnická zařízení, tedy i praktičtí lékaři pro děti a dorost, jsou v souladu s § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, povinni oznamovat orgánu sociálně-právní ochrany dětí skutečnosti nasvědčující tomu, že se v konkrétních případech jedná o děti, na něž se sociálně-právní ochrana zaměřuje (o děti, které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku; o děti, jejichž rodiče neplní povinnosti plynoucí z rodičovské zodpovědnosti, nebo tato práva nevykonávají či jich zneužívají apod.).“*

Příloha č. 3 – Metodický pokyn

Výňatek z Metodického pokynu k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (MŠMT, č. 10 194/ 2002-14):

Prevence záškoláctví

- 1) Dobru a způsob uvolnění žáka ze školního vyučování stanovuje školní řád. V případě podezření z nevěrohodnosti dokladu potvrzujícího důvod nepřítomnosti žáka, se může ředitel školy v dané věci obrátit na zákonného zástupce nezletilého žáka, nebo požádat o spolupráci věcně příslušný správní orgán.
- 2) Na prevenci záškoláctví se podílí třídní učitel, výchovný poradce, školní metodik prevence ve spolupráci s ostatními učiteli a zákonnými zástupci žáka.

Součástí prevence je:

- pravidelná zpracovávání dokumentace o absenci žáků;
- součinnosti se zákonnými zástupci;
- analýza příčin záškoláctví žáků včetně přijetí příslušných opatření;
- výchovné pohovory s žáky;
- spolupráce se školním psychologem a institucemi pedagogicko- psychologického poradenství;
- konání výchovných komisí ve škole
- spolupráce s orgány sociálně – právní ochrany dětí apod.

Absence žáků SŠ Bohemia - pedagogické lyceum

Vážení žáci, věnujte prosím necelou minutu svého času k vyplnění následujícího dotazníku, týkající se Vaší absence ve škole.

Děkuji za spolupráci!

1

Pohlaví

- dívka
- chlapec

2

Ročník

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

3

Proč chodíš do školy?

- je to moje povinnost
- vzdělání je důležité
- kvůli budoucímu uplatnění
- kvůli rodičům
- nevím

4

Proč nechodíš do školy? (nejčastěji)

kvůli nemoci

kvůli lékaři (vyšetření, prevence, atd.)

ze strachu z neúspěchu

nudí mě to

jsem líný(-á)

kvůli sportovnímu utkání

kvůli brigádě

lepší je to někde jinde:

Napište odpověď

Zbývá 100 znaků

5

Důvody absence ve škole (nejčastěji)

jsem nemocný(-á)

jsem občasný záškolák/ záškolačka

chodím ráno pozdě do výuky

odcházím dříve ze školy než končím

chybím z rodinných důvodů

Jiné:

Napište odpověď

Zbývá 100 znaků

6

Moje záškoláctví

NEJSEM ZÁŠKOLÁK/ ZÁŠKOLAČKA

24. 5. 2019

Absence žáků SŠ Bohemia - pedagogické lyceum

jsem záškolák/ záškolačka s vědomím rodičů

jsem záškolák/ záškolačka bez vědomí rodičů

odcházím ze školy během vyučování

mám odpor ke škole

Jiné:

Napište odpověď

Zbývá 100 znaků

7

Příčiny mého záškoláctví

NEJSEM ZÁŠKOLÁK/ ZÁŠKOLAČKA

negativní vztah ke škole

strach ze šikany

strach z neúspěchu v předmětu (špatná známka)

kamarádi

rodinné důvody

brigáda

nevím

Jiná:

Napište odpověď

Zbývá 100 znaků

8

Omlouvání absence (nejčastěji)

omlouvá rodič

omlouvá lékař

Jiná:

<https://www-1.surveio.com/survey/d/F0Q9I9D4P9H4E5J6D>

3/4

Napište odpověď

Zbývá 100 znaků

9

Neomluvená absence

NEMÁM

mám/ měl(-a) jsem

nevím

10

Mám neomluvenou absenci

NE

ano, neřeším to

ano, řeším se školou a rodiči

ano, vyřeší rodiče omluvenkou

ODESLAT DOTAZNÍK :-)

Vytvořte si vlastní [dotazník \(/cs/?](#)

[utm_source=frontend&utm_campaign=footer&utm_medium=link&utm_term=v1&si=F0Q9I9D4P9H4E5J6D](#)) zdarma ✓
[Survio \(/cs/vlastnosti/?](#)

[utm_source=frontend&utm_campaign=footer&utm_medium=brand&utm_term=v1&si=F0Q9I9D4P9H4E5J6D](#)) Vám pomůže
[Všeobecné podmínky \(/cs/vseobecne-podminky\)](#) | [Ochrana soukromí \(/cs/pravidla-ochrany-soukromi\)](#) | © 2019 [Survio \(/cs/?](#)
[utm_source=frontend&utm_campaign=footer&utm_medium=terms&utm_term=v1&si=F0Q9I9D4P9H4E5J6D](#))